

Kunsten å skape pusterom for kunstnere

Evaluering av Safemuse 2023
Rapport 13.09.2023

SAFE
MUSE

Forsidebilde: Ghawgha Taban, friby-
musiker i Harstad. (Foto: Knut Utler)

Bilde t.h.: Sina Winter, Safemuses
første residensmusiker (Foto: Henrik
Fjærtøft)

Prosjektets navn:	Evaluering	
Kundens navn:	Safemuse	
Tidsrom:	Mai-september 2023	
Forfattere:	Tittel:	Tilknytning:
Kirsten Sandberg	Teamleder	Scanteam
Samatha Page	Teammedlem	Scanteam
Tonje M. Viken	Teammedlem	Conow

Sammendrag

Safemuse feiret sitt 10-årsjubileum for å ha skapt viktige pusterom for forfulgte kunstnere i mai 2023. De har mottatt støtte fra Utenriksdepartementet siden 2012 (først som prosjekt hos Creo/ MFO, fra 2013 direkte som frittstående organisasjon). Den første støtten på 300 000 kroner var avgjørende for oppstarten. Denne evalueringen tar for seg Safemuse sin evne til å nå sine strategiske mål, og har sett spesielt på de to residensprogrammene, Oslo Art Haven og Hvitsten Art Haven, som ble opprettet i henholdsvis 2022 og 2023. Med dette som inngang kommer evalueringen også inn på flere av organisasjonens andre prosjekter. Evalueringen har hentet inn data gjennom intervjuer med kunstnere som har vært i residens hos Safemuse, og med samarbeidspartnere, medlemmer og en giver, i tillegg til Safemuse sine ansatte og styremedlemmer.

Vi ser at Safemuse gjennomgående leverer svært gode resultater, og at de mer enn leverer på sitt hovedmål om å skape trygge arbeidsmuligheter for forfulgte kunstnere.

Rutinene for utlysninger, prosess for utvelgelse av gjestekunstnere og forberedelse av kunstneres opphold før ankomst fungerer svært godt og oppleves av gjestekunstnerne som transparente. Sekretariatet blir ikke bare beskrevet som effektive og kompetente, men også dypt personlig engasjerte. Med sin egen erfaring som kunstnere bringer de med seg en unik forståelse for gjestekunstnerne inn i dialogen og skaper tillit blant både gjestekunstnere og hos samarbeidspartnerne. I tillegg bruker Safemuse sine brede nettverk innenfor kunst- og kulturmiljøene aktivt til å gi kunstnerne arenaer og kontakter som stimulerer den kunstneriske utviklingen hos gjestekunstnerne. Den tette oppfølgingen før, under og etter residensoppholdene, sammen med aktivering av relevante nettverk, blir framhevet som Safemuses viktigste suksesskriterier og stiller organisasjonen i en særklasse, også internasjonalt.

Safemuse leverer svært godt på sine strategiske mål. Organisasjonen er nå inne i en brytningstid mellom gründerfasen og en profesjonalisering av organisasjonen gjennom skriftliggjøring og systematisering av eksisterende rutiner. Overleveringen mellom avtroppende leder og ny daglig leder og andre nyansatte ved sekretariatet gir en god mulighet til å gi et administrativt løft gjennom innføring av nye arkivsystemer og digitale verktøy. Dette krever imidlertid ressurser i form av flere stillingsbrøker og/eller en midlertidig prosjektstilling for å gjennomføre de administrative tiltakene som trengs.

Den største utfordringen for Safemuse er UDIs saksbehandling av visumsøknader for gjestekunstnere fra land utenfor Europa, der UDI ser en risiko for at returkravet ikke skal møtes. Denne praksisen bryter med Norges forpliktelser under UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold (2005), og sekretariatet blir tvunget til å bruke uforholdsmessig tid på oppfølging og politisk arbeid for å endre denne praksisen.

En annen klar utfordring er fremtidig oppfølging av et stadig voksende antall gjestekunstnere i etterkant av oppholdet. Verdien av residensoppholdene er høy for den enkelte kunstner, som gir uttrykk for at oppholdet skaper nettverk og oppdrag langt utover oppholdets varighet. Engasjementet og fleksibiliteten utvist av sekretariatet, som gjør residensoppholdene så verdifullt, trekker imidlertid mer ressurser enn det sekretariatet rent faktisk har. Det vil være et reelt dilemma å opprette rutiner for å bringe leveransene mer i tråd med de faktiske forpliktelsene Safemuse har tatt på seg, uten at de samtidig mister sitt sterke fortrinn; det personlige engasjementet. Safemuse kommer imidlertid ikke utenom å måtte prioritere strengere, samtidig som de reelle kostnadene til administrasjon må synliggjøres.

Safemuse er svært relevante for norsk kultur- og menneskerettighetspolitikk og har et godt rykte blant sine givere. Gjennom god og systematisk nettverksbygging har Safemuse klart å bringe sammen kunst- og menneskerettighetsmiljøer, noe som gjør at kulturorganisasjonene opplever at medlemskapet i Safemuse styrker den samfunnsmessige relevansen av kulturuttrykkene. Samtidig har Safemuse bidratt til å revitalisere visumdebatten i menneskerettighetsmiljøene. Safemuse har således et stort potensial for rekruttering av nye medlemmer og kan med fordel treffe tiltak for å øke sin synlighet i relevante miljøer, inkludert de politiske.

Innhold

Sammendrag	5
1. Innledning	8
1.1 Safemuse	8
1.1.1 Finansiering	9
1.1.2 Programmer og prosjekter	9
1.2 Evalueringens omfang	11
1.3 Metodiske verktøy	11
2. Safemuse, kunstnerne og prosjektene	12
2.1 Utvelgelse av og kunstnerisk kvalitetssikring	12
2.2 Visumprosessen	13
2.3 Forberedelse før ankomst	13
2.4 Gjennomføring og fleksibilitet	14
2.5 Trygghet og velvære	14
2.6 Avslutning og retur	15
2.7 Eksistensberettigelse og relevans for norsk politikk	16
2.8 Konklusjon	16
3. Virkningen av residensoppholdet	19
3.1 Kunstnerisk utvikling	19
3.2 Bransje- og nettverksutvikling	19
3.3 Sikkerhet og muligheter for videre kunstnerisk arbeid	18
3.4 Utbytte av kontakten med Safemuse etter avsluttet program	20
3.5 Konklusjon	20
4. Systemer, prosesser og rutiner	21
4.1 Administrative systemer og rutiner	21
4.2 Arbeidsprosesser	21
4.3 Økonomistyring	21
4.1 Konklusjon	22
5. Resultater og måloppnåelse	23
5.1 Skape trygge arbeidsmuligheter for kunstnere	23
5.2 Skape oppmerksomhet rundt saken kunstnerisk ytringsfrihet	23
5.3 Sørge for synlighet for Safemuse	24
5.4 Skape en bærekraftig og effektiv organisasjon	25
5.5 Videreføre og utvikle kompetanse i organisasjonen	25
5.2 Konklusjon	26
6. Forholdet til medlemmer, partnere og MR-organisasjonene	27
6.1 Konklusjon	28
7. utfordringer, muligheter og forbedringsområder	29
7.1 utfordringer	29
7.1.1 UDI og visumbehandling	29
7.1.2 Ressurssituasjonen ved sekretariatet	30
7.2 Muligheter	31
7.2.1 Styrets arbeidsform	32
7.2.2 Medlemsrekruttering	32
7.2.3 Medlemmer som ressurs	32
7.2.4 Gunstig tidspunkt for konsolidering og institusjonalisering	32
7.3 Konklusjon	32
8. Konklusjoner og anbefalinger	33

Vedlegg 1: Detaljert dokumentgjennomgang av Safemuses resultater.....	35
Vedlegg 2: Utlysningen av evalueringsoppdraget.....	39

Faktabokser

Faktaboks 1: Om Safemuses overordnede mål.....	8
Faktaboks 2: Om evalueringen.....	10
Faktaboks 3: Relevante konvensjoner.....	17
Faktaboks 4: Visumprosessen.....	29

1. Innledning

1.1 Safemuse

Safemuse - Safe Havens for Artists - er en politisk uavhengig og ideell medlemsforening med hovedformål å tilby forfulgte, truede eller sensurerte kunstnere trygge pusterom i form av midlertidige residenser hvor de kan utvikle kunsten sin i frihet. Safemuse ble etablert i desember 2013. Safemuse samarbeider med organisasjoner som arbeider for kunstnere, den frie kunsten, menneskerettigheter, og bidrar til å utvikle nettverk nasjonalt og internasjonalt.

I tillegg til å arrangere midlertidige kunstner-residenser, arbeider Safemuse for at kunstnerisk ytringsfrihet og kunst som samfunnsendrer kommer på den politiske dagsorden. Safemuse har fokus på kunstnerisk utvikling for kunstnerne. Gjennom et stort nettverk og kunnskap om hvordan det er å arbeide som kunstner legger organisasjonen til rette for kunstnerne i residensopphold.

Safemuse er basert på og støtter de universelle prinsippene for menneskerettigheter slik disse er uttrykt i FNs Verdenserklæring om menneskerettigheter. Foreningen har som formål å fremme ytringsfriheten, forsvare demokratiske verdier og fremme internasjonal solidaritet i kunstlivet.

Safemuse startet som et initiativ på musikkområdet for å støtte musikere, artister, komponister/tekstforfattere og tradisjonsbærere, men i 2016 ble vedtektene endret og Safemuse åpnet opp for å arbeide med kunstnere innenfor alle kunstområder. Safemuses medlemmer er i dag kunstnerorganisasjoner, kunstinstitusjoner og kommuner/byer. Administrasjonen holder til på Sentralen i Oslo, og består av totalt fire årsverk fordelt på fem personer.

Faktaboks 1: Om Safemuses overordnede mål

Safemuses sine overordnede mål er å:

1. Skape trygge arbeidsmuligheter for sensurerte, forfulgte og truede kunstnere med nye faste residenser, og nå ut til truede og forfulgte kvinnelige kunstnere slik at kunstnerne kan arbeide i trygghet og utvikler seg kunstnerisk.
2. Arbeide for at truede og forfulgte kunstnere kan reise med større frihet, utvide nettverk og beriker kulturlivet lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
3. Skape bevissthet og oppmerksomhet om nødvendigheten av kunstnerisk ytringsfrihet i liberale demokratier, at kunstnerisk ytringsfrihet står på dagsorden, at kunst- og kultur-Norge arbeider aktivt med temaet, og sørger for at kunstnerisk internasjonalt samarbeid blir styrket.
4. Bidra til at stater med manglende ytringsfrihet ser at de får negativ oppmerksomhet når de sensurerer og forfølger kunstnere. Kunstnere og aktivister ser at de har støtte internasjonalt gjennom det engasjementet Safemuse har bidratt til. Den norske befolkningen er engasjert i saken fordi de opplever at det er et viktig arbeid, og at det nytter å sette fokus på det.
5. Ha oppdatert kompetanse og kunnskap i organisasjonen, og være en ressurs på temaet kunstnerisk ytringsfrihet for alle interesserte. Organisasjonen skal arbeide på prosjekter som fremmer kunstnerisk frihet med kunst-, kultur- og menneskerettighetsorganisasjoner og institusjoner.
6. Skape en solid og bærekraftig organisasjon som arbeider effektivt og målrettet; en stabil og forutsigbar organisasjon for både tilknyttede kunstnere og samarbeidspartnere.
7. Sørge for god kommunikasjon om Safemuse sitt arbeid og om spørsmål tilknyttet kunstnerisk frihet, og hvorfor dette arbeidet er viktig.
8. Utvikle og styrke kompetansen i organisasjonen.

Safemuses målgrupper er:

1. Kunstnere som står i fare for å bli eller blir sensurert, forfulgt og truet for sitt kunstneriske arbeid og praksis, med særlig vekt på kvinnelige kunstnere.
2. Byer, regioner, virksomheter, organisasjoner eller institusjoner som ønsker å sikre trygge arbeidsmuligheter for forfulgte og truede kunstnere.

Fri kunst 2023: Anja Lauvdal, Ghawgha Taban og Marianna Sangita A Røe. (Foto: Knut Utler)

1.1.1 Finansiering

Safemuse har mottatt kjernestøtte fra UD siden 2014 (jf. forøvrig ovenfor). I tillegg mottar de driftsmidler fra Creos vederlagsfond og kontingenter fra medlemmer. Residensprogrammet Oslo Art Haven, er finansiert av Oslo kommune. Residensprogrammet Hvitsten Art Haven er finansiert med EEA-grants (EØS-midler) og midler fra Kulturrådet og Viken fylkeskommune. I tillegg mottar organisasjonen prosjektmidler fra fond og støtteordninger, som Fritt Ord, Statens kulturråd (Sverige) og Norsk kulturråd.

1.1.2 Programmer og prosjekter

Et av Safemuse sine hovedmål er å skape trygge residenser for truede, forfulgte og sensurerte kunstnere. Dette gjøres gjennom egne residensordninger i Oslo og Hvitsten, samt gjennom å bistå fribykunstnere. De har i 2020-2023 arbeidet med to faste residensprosjekter som er hovedfokuset for denne evalueringen:

Oslo Art Haven

I 2021 fikk Safemuse for første gang bevilget 1 400 000 kroner på Oslo kommunes budsjett for 2022, noe som ble startskuddet for en fast residensordning i Oslo. Residensen er et samarbeid med Nordic Black Theatre. Etter utlysning i januar/februar med over 140 søkere kom de første residenskunstnere på denne ordningen i mai 2022. I 2022 fikk de igjen bevilget 1 400 000 kroner for 2023. I årets Open Call fikk de inn nærmere 80 søknader og de har invitert fire kunstnere til Oslo Art Haven i 2023.

Hvitsten Art Haven

Høsten 2020 startet de et samarbeid med den kunstnerdrevne institusjonen Hvitsten Salong, med mål om å sette opp en fast residens i Hvitsten i Vestby kommune. Residensen har et spesielt fokus på kvinnelige kunstnere, og det er innvilget offentlig støtte i samarbeid med Hvitsten Salong fra Viken, Kulturrådet og EEA-grants (EØS), sistnevnte i samarbeid med Wrocławski Instytut Kultury, Polen. I 2023 kom syv kunstnere til Hvitsten Art Haven gjennom prosjektet, seks for en måned og en for seks måneder. Samtidig drar seks kunstnere med minoritetsbakgrunn fra Norge til Polen.

Begge ordningene inviterer kunstnere etter åpne internasjonale utlysninger (Open Calls), og påfølgende grundig evaluering av søkerne. Før disse to programmene ble opprettet, organiserte Safemuse sine residensprosjekt fra prosjekt til prosjekt med prosjektfinansiering fra ulike kilder.

Andre prosjekter som drives av Safemuse er plateetiketten LIDIO, Nettverket for kvinnelige kunstnere, Fri Kunst – Music Freedom Day, og samarbeid med fribyene Harstad og Malmö som inviterer kunstnere gjennom ICORN/PENs friby-program. Safemuse er også en svært aktiv aktør i den internasjonale konferansen Safe Havens Conference og har siden 2021 fungert som Fiscal Sponsor for den svenskbaserte organisasjonen som driver denne; SHIF T – Safe Haven Freedom Talks, gjennom en treårig finansieringskontrakt med det svenske Statens kulturråds «Programme of Artistic Freedom».

Faktaboks 2: Om evalueringen

Med utgangspunkt i Safemuse sin avtale med UD skal evalueringen:

1. Vurdere forholdet mellom Safemuse og vare gjestekunstnere, og hvordan rutiner og gjennomføring av residensprogrammene og de ulike prosjektene styrker den enkelte gjestekunstners arbeid og situasjon for å nå definerte mål og kunstnerisk utvikling, med fokus på:
 - a) *Safemuse sine utlysningsrutiner, prosess for utvalgelse gjestekunstnere, kunstnerisk kvalitetssikring og forberedelse av kunstnerens opphold for ankomst.*
 - b) *Prosess for visum/midlertidig oppholdstillatelse.*
 - c) *Tilpasning og gjennomføring av de planlagte programmene og de enkelte residensoppholdene, evne til å justere og utvikle program gjennom hele oppholdet.*
 - d) *Artisters trygghet og sikkerhet, trivsel og medie håndtering gjennom hele oppholdet og etter avsluttet residensopphold.*
 - e) *Forberedelser til programavslutning og retur.*
 - f) *Oppfølging av gjestekunstnere etter avsluttet residensopphold.*
 - g) *Vurdere Safemuse sin aktivitet og berettigelse sett i lys av norske politiske mål på området, relevante konvensjoner Norge er tilsluttet, samt nasjonal og internasjonal utvikling på området.*
2. Gjennom kontakt med et utvalg tidligere residensartister, vurdere hvilken innvirkning residensoppholdet har hatt for kunstnerne i et lengre perspektiv, med vekt på
 - a) *Kunstnerisk utvikling.*
 - b) *Bransje- og nettverksutvikling.*
 - c) *Sikkerhet og muligheter for videre kunstnerisk arbeid.*
 - d) *Utbytte av kontakten med Safemuse etter avsluttet program.*
3. Vurdere Safemuse sine systemer, prosesser og rutiner som benyttes for å gjennomføre organisasjonens programmer og aktiviteter alene og i samarbeid med partnere.
4. Vurder resultatene av Safemuse sitt arbeid opp mot målene i kontraktene med UD og andre støttegivere, Safemuse sitt Strategidokument og vare årlige arbeidsprogram, med fokus på faktiske resultater oppnådd av Safemuse alene og gjennom samarbeid med partnere.
5. Vurdere forholdet mellom Safemuse og medlemmene, partnere samt kunst, kunstnere og menneskerettighetsmiljøer, og organisasjonens samarbeidsevne for å styrke og oppnå mål og effekt gjennom samarbeid.
6. Identifisere utfordringer, muligheter og forbedringsområder for Safemuse.

1.2 Evalueringens omfang

Evalueringen har fokusert på Safemuse sin virksomhet i perioden 2021-2023 som tilsvarer inneværende strategiperiode og avtale med UD. Evalueringen har vurdert utbyttet kunstnere i residens har hatt med samarbeidet med Safemuse, med vekt på prosjektene Oslo og Hvitsten Art Haven. (Se tabell 2. neste side.)

1.3 Metodiske verktøy

For å besvare spørsmålene om praktisk gjennomføring, drift, rutiner og måloppnåelse har evalueringsteamet tatt i bruk gruppeintervjuer på Zoom med sekretariatet, styret, giverne, samarbeidspartnerne og medlemsorganisasjonene. Gruppeintervjuene var semistrukturerte og fulgte intervjuguiden som var skreddersydd til de ulike interessentgruppene.

Spørsmålet knyttet til drift ble drøftet med gjestekunstnerne for å kartlegge deres opplevelse av de praktiske forholdene rundt gjesteoppholdet og hvordan de oppfatter og vurderer kriteriene for utvelgelse og kvalitetssikring. Kvalitative intervjuer med nåværende og tidligere gjestekunstnere er brukt til å vurdere innvirkningen av gjesteoppholdet for kunstnerisk utvikling, bransje- og nettverksutvikling, sikkerhet og mulighet for videre kunstnerisk arbeid og utbytte av kontakten med Safemuse etter avsluttet program.

I tillegg ble det foretatt en dokumentanalyse av Safemuses strategi for perioden 2021-2023 samt relevante søknader og årsrapporter.

The Sea Monster, Saitip Majewska, 2023. Saitip var i residens i Hvitsten Art Haven 2023. Her fra Art Walk, formidlingstur, under Hvitsten Salong kunstfestival. (Foto: Cronje Strøm)

2. Safemuse, kunstnerne og prosjektene

Evalueringsspørsmål 1: Vurdere forholdet mellom Safemuse og våre gjestekunstnere, og hvordan rutiner og gjennomføring av residensprogrammene og de ulike prosjektene styrker den enkelte gjestekunstners arbeid og situasjon for å nå definerte mål og kunstnerisk utvikling.

2.1 Utvelgelse av og kunstnerisk kvalitetssikring

Ifølge Safemuses eget charter kan enhver forfulgt kunstner søke om å bli gjestekunstner innenfor Safemuses nettverk. For å bli vurdert som søker, må kunstneren enten:

- ha en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av kunstnerisk aktivitet - enten i fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff som en direkte konsekvens av kunstnerisk aktivitet, og/eller,
- være ute av stand til å uttrykke seg fritt gjennom musikk eller annet kunstnerisk uttrykk på grunn av trusler om forfølgelse eller faktiske eller sannsynlige tiltak fra statlige eller ikke-statlige virksomheter i landet hvor søkeren befinner seg.

De potensielle gjestekunstnerne deltar i åpne internasjonale utlysninger etterfulgt av en grundig evaluering. Safemuse selv vektlegger betydningen av en god og faglig kvalitetsmessig vurderingsprosess som både sier noe om kandidatens historie som forfulgt og truet, og noe kvalifisert om det kunstneriske innholdet for oppholdet. Frem til 2019 samarbeidet Safemuse tett med Freemuse, en organisasjon som skaffer til veie informasjon om kunstneres forhold i ulike land. Freemuse er premissleverandør for mye av arbeidet som gjøres av Safemuse og andre friby/residensaktører, bl.a. med bakgrunn i Freemuse sitt viktige dokumentasjonsarbeid og de årlige State of Artistic Freedom-rapportene. Etter 2019 har Safemuse imidlertid selv klarert kunstnerne for residensopphold.

Det kan være krevende å identifisere relevante gjestekunstnere i et samfunn man ikke kjenner godt, og enhver kan si at man er kunstner. I dette landskapet blir Safemuse oppfattet av både gjestekunstnerne og samarbeidspartnere som en organisasjon med gode nettverk som gjør dem i stand til å treffe riktig. Her ble kvinnenettverket trukket særlig frem.

De av gjestekunstnerne som ble intervjuet, opplevde søknadsprosessen som åpen og meldte ikke om problemer med online-intervjuet. Sekretariatet blir beskrevet som profesjonelt og dyktig. Gjestekunstnerne opplevde sekretariatet som punktlig og etterrettelige og raske til å gi tilbakemeldinger. Muligheten til å bruke tolk ble satt pris på, og sekretariatet framstår som villige til å gjøre tilpasninger til den enkeltes situasjon.

Alle kunstnerne må vise tidligere kunstnerisk arbeid for å komme med i betraktning som gjestekunstner. I Hvitsten Art Haven ønsket Safemuse og samarbeidspartnere å gi en sjanse til folk uten mye erfaring med reiser eller opphold, og de utvalgte var derfor ikke blant de mest etablerte kunstnerne. Tanken bak denne strategien var at etablerte kunstnere lettere kunne få residens andre steder. Artister som ikke ble valgt ut til å være gjestekunstnere for Hvitsten Art Haven, fikk sammen med avslaget informasjon om andre programmer og artistnettverk som kunne være relevante for dem. Dette ble gjort for at kunstnerne skulle føle de hadde fått noe nytte igjen for å søke, selv om de ikke ble valgt.

In my personal experience, the selection of applications and communication with artists was conducted in a professional manner, the team was always punctual and did not break agreements at the interview stage. Also, the team always gave quick feedback and answered all questions and made compromises according to the artist's plans or specifics. (Gjestekunstner)

It's so difficult to understand from that culture who exactly needs that help. [Safemuse] are so professional, and they have good networks to understand who they can help. (Gjestekunstner)

2.2 Visumprosessen

I et notat til Justis- og beredskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet fra 1. juli 2022 beskriver Safemuse flere sentrale problemer knyttet til kulturelle opphold i Norge for kunstnere og personer innen kunst- og kultursektoren. Av problemstillinger som griper direkte inn i spørsmålet om rutiner og gjennomføring av residensprogrammene og de ulike prosjektene er det særlig visumprosessen, som gjennomgående tar lengre tid enn forespeilet av UDI, som framheves. UDIs måte å praktisere innreisetilatelser på gjør det krevende for både Safemuse og gjestekunstnerne å planlegge residensoppholdene. Særlig kravet om at søkerens pass må befinne seg hos norske myndigheter til saken er behandlet, noe som gjør at kunstnerne ikke kan reise i løpet av søknadsperioden, som kan strekke seg opptil åtte måneder, oppleves som svært urimelig. UDIs krav om at hele beløpet til livsopphold må være tilgjengelig på en norsk bankkonto i søkerens navn skaper også problemer ettersom søkere ikke har norsk bankkonto og heller ikke kan opprette en uten et norsk personnummer, og kravet framstår dermed som grunnløst.

Kunstnere utenfor Europa, særlig de som er spesielt utsatte, har problemer med å få visum ettersom UDI er redde for at de ikke vil returnere til sine hjemland etter endt gjesteopphold. Gjestekunstnerne gir uttrykk for at de fikk svært god støtte fra Safemuse tilknyttet visumprosessen. Det at Safemuse tar hånd om alt papirarbeidet gjør at prosessen oppleves som både betryggende og mindre stressende for gjestekunstnerne. I den grad det var problemer, som det har vært i økende grad de senere år, ble disse tillagt UDI, og ikke Safemuse. Samtidig som visumprosessen blir oppfattet som det mest krevende, er det også der flest føler at støtten fra Safemuse har vært viktig. Ikke bare den praktiske, men også den følelsesmessige og moralske støtten ble trukket fram.

Safemuse did very well, especially in helping me obtain the visa which was a painstaking process due to UDI's inefficiency, but everything else was fine and Safemuse did its best to assist me. (Gjestekunstner)

2.3 Forberedelse før ankomst

I intervjuene hadde informantene mest å si om de praktiske sidene ved forberedelsene, som visum, billetter og arbeidsforhold. Mentorering, kulturforståelse og introduksjon til lokale nettverk var noe gjestekunstnerne gir uttrykk for at fant sted etter ankomst til Norge. I den grad det er rom for forbedring, vil dette være knyttet til å styrke den kulturelle og sosiale delen av forberedelsene. Noen ga uttrykk for at det ville være nyttig med en realitetsorientering knyttet til at Norge er kostbart, og det er grenser for hvor langt man kommer med kompensasjonen man oppnår. Gjestekunstnerne sier de alltid fikk raske svar på de spørsmålene de stilte, men kunne fått mer informasjon om sosiale, økonomiske og praktiske forhold i Norge før avreise.

I did not notice any special preparation and mentoring from the team during the planning stage of the trip. We discussed mostly technical issues and details of my arrival: visa issues, ticket purchase, technical planning of my workspace during my residency (studio), etc. The team helped with buying tickets. Everything else - getting acquainted and immersed in the environment happened upon arrival in Norway. (Gjestekunstner)

2.4 Gjennomføring og fleksibilitet

Gjestekunstnerne opplever at Safemuse utviste forståelse og fleksibilitet, og at det ikke ble lagt press på dem i verken den kreative prosessen eller mulighet til å delta i andre programmer og utstillinger før, under og etter oppholdet. Denne friheten ble oppfattet som svært viktig. Kunstnerne opplevde også forståelse fra Safemuse for at UDIs lange behandlingstid påvirket den kreative prosessen og andre reise- og arbeidsplaner.

I realized that I could count on the flexibility and understanding of the team while planning my trip to Norway. Because I wasn't limited by boundaries or rushed or pushed. The team supported my creative realization as an artist and participation in other programs and exhibitions, so we were able to adjust the scope of my stay, travel and return back to Norway throughout the residency. For me as an artist this is an extremely important point, to feel unrestricted in terms of movement and realization. (Gjestekunstner)

Safemuse ble oppfattet som løsningsrettede og effektive i møte med utfordringer knyttet til bolig, nødvendige helsetjenester, eller anskaffelse av materiale som kunstnerne trengte. Safemuse ble også oppfattet som gode lyttere og som noen som brukte tid og innsats på å forstå nøyaktig hva kunstnerne trengte, og hvordan de kunne få tak i dette i Norge. De opplevde den samme forståelsen i diskusjoner om kunstnerisk innhold og gjestekunstnerens behov for å formidle sine personlige erfaringer, og basert på det finne gode og relevante kontaktpersoner og samarbeidspartnere i Norge. Gjestekunstnerne peker på fordelene som ligger i at Safemuses ansatte selv er utøvende kunstnere, og dermed forstår hva som er nødvendig for å legge til rette for en god kunstnerisk utvikling.

They are working with multicultural artists, they are good listeners and they put time on you and understand exactly what you need. (Gjestekunstner)

Safemuse jobber aktivt og godt med forventningsavklaring og lykkes i all hovedsak å holde et lavt konfliktnivå i forhold til kunstnerne. Samarbeidet med kunstnerne avhenger imidlertid av den enkeltes personlighet og forhistorie. For at residensopphold skal være vellykket, må Safemuse og kunstneren kunne samarbeide både kunstnerisk og på det menneskelige planet. Vårt inntrykk er at dette ikke er en enkel oppgave, men at Safemuse lykkes i å etablere en god og tillitsbasert dialog med den enkelte.

2.5 Trygghet og velvære

Den direkte og løpende dialogen med sekretariatet ble trukket fram som betryggende. Tilbudet om støtte fra spesialistpsykolog ble også oppfattet som en viktig form for følelsesmessig støtte. Gjestekunstnerne følte seg trygge i Norge, og ingen gir uttrykk for at de ble satt i utrygge eller sårbare situasjoner knyttet til oppholdet. I noen situasjoner kan det imidlertid være harde fronter i diasporamiljøene, og muligheten til å holde en lav profil uten press fra Safemuse til å promotere seg selv eller organisasjonen ble satt pris på.

Mediehåndteringen oppleves som god. Det ble oppfattet som positivt at eventuelle ønsker om å ikke være synlig i media ble respektert, og at gjestekunstnerens kontaktopplysninger ikke ble delt av sekretariatet uten tillatelse.

Safemuse is the first organization that brought me to the world and helped me to escape my country at that time, because I was at risk. And I had a safe time to keep working on my project. (Gjestekunstner)

For my own part and I saw that especially in those two years and in the beginning and then afterwards, while I was building my reputation, I have got a lot of interviews by newspapers, a lot of them happened by Safemuse. (Gjestekunstner)

2.6 Avslutning og retur

Kontakten etter hjemkomst blir framhevet som en viktig form for psykososial og følelsesmessig støtte som gir tidligere gjestekunstnere motivasjon til å fortsette arbeidet. Det blir framhevet som positivt at samtalene også er uformelle og omfatter personlig velvære og utvikling. Gjestekunstnerne gir også

Abazar Hamid og Knut Reiersrud i anledning Safemuses 5-årsdag. (Foto: Knut Utler)

uttrykk for at denne kontakten har fått dem til å oppfordre andre venner til å søke. Også i etterkant bidrar kontakten til flere kunstneriske muligheter og nettverk med andre kunstnere.

Innsatsen til særlig Jan Lothe Eriksen blir trukket fram som særskilt sterk når det gjelder oppfølging av kunstnerne, men nylige gjesteartister har også gitt uttrykk for at også etter at det har vært gjort endringer i sekretariatet, har den tette oppfølgingen i etterkant av residensoppholdet vedvart.

De har til og med laget egen label slik at kunstnerne får innspilt musikken sin og distribuert denne nasjonalt og internasjonalt! De har spilt på mange strenger for å sørge for at kunstnerne kan lykkes med sin produksjon i residens. Og dette er rett og slett sjeldent internasjonalt. (Samarbeidspartner)

2.7 Eksistensberettigelse og relevans for norsk politikk

Safemuse ble opprettet 2012 som et prosjekt som mottok 300 000 i støtte som prosjekt hos Creo/ MFO. Dette var avgjørende for at Safemuse kunne etableres i 2013 som frittstående organisasjon med støtte fra UD. Støtten fra UD var i første omgang et ledd i norsk kulturbistand, senere som et bidrag til å nå norske menneskerettsforpliktelser under Seksjon for menneskerettigheter, demokrati og likestilling. For Utenriksdepartementet inngår samarbeidet med Safemuse således i en større strategisk satsing på politikkområdet der kulturbistanden har blitt rettighetsbasert ettersom kunstnerisk ytringsfrihet er å anse som en menneskerettighet. Safemuse deltok på innspillskonferansen som ble avholdt i forbindelse med en revisjon av UD's Strategi for ytringsfrihet i utenriks- og utviklingspolitikken (regjeringen.no). Den inneholder et eget kapittel for kunstnerisk ytringsfrihet der nettopp UNESCOs arbeid for å beskytte kunstnerisk ytringsfrihet trekkes fram. I dette perspektivet er Safemuse en særdeles relevant aktør.

UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold (2005) forplikter medlemslandene til å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk. Artikkel 14 a) setter særskilt fokus på arbeid for kulturindustrien i utviklingsland, blant annet gjennom å støtte kunstnerisk arbeid, og i den grad det er mulig, legge til rette for økt mobilitet for kunstnere fra den tredje verden. Artikkel 16) Preferansebehandling (eller fordelingsbehandling), fastslår at «Industriland skal legge til rette for kulturutveksling med utviklingsland ved å tilstå, gjennom hensiktsmessige institusjonelle og juridiske rammeverk, fortrinnsbehandling av kunstnere, andre kulturarbeidere og utøvere, så vel som av kulturvarer og -tjenester fra utviklingsland.» Samtidig tolker UDI innreisereglene på en måte som trekker i motsatt retning av norske forpliktelser og avtaler. Safemuse pekes på som en relevant og dyktig aktør som virkelig følger opp dette politikkområdet.

2.8 Konklusjon

Utvelgelsesprosessen oppleves som transparent. Visumprosessen beskrives derimot som svært krevende og langtrukken fra UDIs side, og gjestekunstnerne opplever at Safemuse ivaretar dem og gir dem god informasjon så langt det lar seg gjøre. Gjestekunstnerne oppgir at de føler seg trygge i Norge, og at dette gjør det mulig for dem å konsentrere seg om kunsten sin på en helt annen måte enn i hjemlandet. Forberedelsene før utreise kan suppleres med noe mer informasjon om kultur, samfunn og praktiske forhold i Norge.

Gjestekunstnerne har stort utbytte av residensoppholdet. De opplever sekretariatet som profesjonelle, lydhøre og fleksible. utfordringer som oppstår håndteres løpende, og kunstnerne opplever at det utvises stor forståelse for deres behov. Oppfølgingen både under og etter avsluttet residens, er tett og langvarig og oppleves som svært verdifull både på det profesjonelle og menneskelige planet.

Safemuse ser ut til å ha en vei å gå når det gjelder å avgrense sin egen rolle, særlig etter avslutning av residens. Safemuse slipper aldri helt taket i residenskunstnerne sine, men følger dem opp i årevis med både profesjonell og psykososial støtte. Evalueringsteamets inntrykk er at den tette oppfølgingen, også i etterkant av residensoppholdet, bidrar til å holde Safemuse høyt oppe i kunstneres bevissthet, og de har lav terskel for å fortelle om Safemuse til andre venner de mener bør søke. Vi ser det også som sannsynlig at den løpende dialogen med tidligere gjestekunstnere gir informasjon og bidrar til å opprettholde Safemuses nettverk. Slik bidrar den tette kontakten til at Safemuse treffsikkert kan kvalitetssikre stadig nye kunstnere.

Relevante konvensjoner

FNs Menneskerettighetserklæring

Enhver har rett til menings- og ytringsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å hevde meninger uten innblanding og til å søke, motta og meddele opplysninger og ideer gjennom ethvert meddelelsesmiddel og uten hensyn til landegrenser. (Artikkel 19)

FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle liv

Konvensjonspartene anerkjenner retten for enhver til: a) Å delta i det kulturelle liv; b) Å nyte fordelene av vitenskapens fremskritt og anvendelsen av disse; c) Å nyte godt av beskyttelsen av de åndelige og materielle interesser som har sitt utspring i en vitenskapelig, litterær eller økonomisk produksjon som han er opphavsmann til. 2. De tiltak som skal iverksettes av konvensjonspartene for å oppnå den fulle virkeliggjørelse av denne rettighet, skal omfatte slike tiltak som er nødvendige for vitenskapens og kulturens bevaring, utvikling og utbredelse. 3. Konvensjonspartene forplikter seg til å respektere den frihet som er uunnværlig for vitenskapelig forskning og skapende virksomhet. 4. Konvensjonspartene erkjenner de fordeler som følger av at de internasjonale forbindelser og det internasjonale samarbeid på det vitenskapelige og kulturelle område støttes og videreføres. (Artikkel 15)

FNs konvensjon om politiske og sosiale rettigheter

Enhver skal ha rett til meningsfrihet uten inngrep. 2. Enhver skal ha rett til ytringsfrihet; denne rett omfatter frihet til å søke, motta og meddele opplysninger og tanker av alle slag, uten hensyn til landegrenser, enten i muntlig, skriftlig eller trykt form, eller ved kunstneriske eller andre uttrykksmidler etter eget valg. 3. Utøvelsen av de rettigheter som er fastsatt i denne artikkels paragraf 2 medfører særlige forpliktelser og et særlig ansvar. Den kan derfor gjøres til gjenstand for visse begrensninger, som dog må være fastsatt ved lov, og være nødvendige av hensyn til: a) Respekten for andres rettigheter eller omdømme. b) Beskyttelsen av den nasjonale sikkerhet, den alminnelige samfunnsorden (ordre public), eller den offentlige helse eller moral. (Artikkel 19)

Konvensjon om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk (UNESCO 2005)

Samarbeid for utvikling

Partene skal søke å støtte samarbeid for bærekraftig utvikling og fattigdomsreduksjon, særlig knyttet til de spesielle behovene utviklingsland har, for å fremme en dynamisk kultursektor, blant annet ved å benytte seg av følgende virkemidler:

- a) å styrke kulturindustrien i utviklingsland gjennom å:
 - i. skape og styrke produksjons- og distribusjonskapasiteten i kultursektoren i utviklingsland;
 - ii. legge til rette for bredere tilgang til det globale markedet og til internasjonale distribusjonsnettverk for utviklingslandenes kulturaktiviteter, -varer og -tjenester;
 - iii. gjøre det mulig for levedyktige lokale og regionale markeder å vokse fram;
 - iv. sette i verk hensiktsmessige tiltak i industriland, der det er mulig, for å lette tilgangen til deres territorier for kulturaktiviteter, -varer og -tjenester fra utviklingsland;
 - v. støtte kunstnerisk arbeid, og i den grad det er mulig, legge til rette for økt mobilitet for kunstnere fra den tredje verden;
 - vi. oppfordre til formålstjenlig samarbeid mellom utviklingsland og industriland, bl.a innenfor musikk og film;
- b) å bygge opp kapasitet gjennom utveksling av informasjon, erfaring og ekspertise, så vel som gjennom opplæringstiltak i offentlig og privat sektor i utviklingslandene, knyttet til bl.a strategisk og styringsmessig kapasitet, politikkutvikling og gjennomføring, fremme og distribusjon av kulturuttrykk, utvikling av små og mellomstore bedrifter og enkeltmannsforetak, bruk av teknologi, og utvikling og overføring av ferdigheter og -kompetanse;
- c) å overføre teknologi gjennom innføring av hensiktsmessige stimuleringsstiltak, særlig når det gjelder kulturindustri og -foretak;

d) økonomisk støtte gjennom:

- i. tablering av et internasjonalt fond for kulturelt mangfold, i henhold til artikkel 18;
- ii. bestemmelser om offentlig utviklingsbistand, der det er formålstjenlig, herunder teknisk bistand, for å stimulere til og støtte kreativitet;
- iii. andre former for økonomisk støtte, herunder gunstige lån, tilskudd og andre finansieringsordninger. (Artikkel 14)

Preferansebehandling(eller fordelsbehandling) av utviklingsland

Industriland skal legge til rette for kulturutveksling med utviklingsland ved å tilstå, gjennom hensiktsmessige institusjonelle og juridiske rammeverk, fortrinnsbehandling av kunstnere, andre kulturarbeidere og utøvere, så vel som av kulturvarer og -tjenester fra utviklingsland. (Artikkel 16)

Sara Marielle Gaup Beaska: «Hyl i hælen», åpningsforestilling under Safe Havens Conference 2022 i Mexico City. (Foto. Frode Henriksen, riddu.no)

3. Virkningen av residensoppholdet

Evalueringsspørsmål 2: Gjennom kontakt med et utvalg tidligere residensartister, vurderer hvilken innvirkning residensoppholdet har hatt for kunstnerne i et lengre perspektiv.

3.1 Kunstnerisk utvikling

Gjestekunstnerne gir uttrykk for at oppholdet var viktig for å utvikle seg kunstnerisk, og for noen ble det startskuddet for en profesjonell karriere og framveksten av en egen fan-base. Muligheten til å kunne arbeide i ro og konsentrasjon uten å kjenne på frykt for arrestasjon, vold eller trusler ble fremhevet som positivt for muligheten til å konsentrere seg helt og fullt om det kunstneriske arbeidet. Den tette oppfølgingen Safemuse gjør, der de setter hver enkelt kunstner i kontakt med et relevant nettverk, bidrar til at kunstneren kan videreføre sitt kunstnerskap og er et klart suksesskriterium for en vellykket residens.

I feel completely safe. I have my own place where I can stay alone and plan my day independently, which is important to me... (Gjestekunstner)

3.2 Bransje- og nettverksutvikling

Safemuses store nettverk og muligheten til deltagelse på festivaler og konferanser blir stadig trukket fram som svært nyttig for gjestekunstnerne som arenaer for å knytte egne kontakter i bransjen og mediene og vise fram seg selv og sitt arbeid. Praktisk støtte til mediekontakt både i og utenfor Norge, booking av oppdrag, finne egnede lokaler til både arbeid og framvisning og opptredener på arrangementer, inkludert de Safemuse organiserer selv, har også skapt inntektsmuligheter for kunstnerne. Samarbeidet med andre kunstnere i nettverket blir også trukket fram som utviklende. De av gjestekunstnerne som har fortsatt å pleie disse nettverkene i etterkant av oppholdet, gir uttrykk for at dette har åpnet nye muligheter for kunstnerisk samarbeid, oppdrag og finansiering. Også Safemuses partnere peker på Safemuses harde arbeid for at kunstnerne i residens skal lykkes gjennom godt samarbeid, planlegging av turneer og lignende.

They put me in contact with [name of organization] who helps musicians in all aspects, for production, for distribution, for publishing, for everything. Although the residency is over, they are still working with me and also to find new funds, new grants to continue financing my project. The networking opportunities by Safemuse led to collaboration, exhibitions, performances. (Gjestekunstner)

Å løfte fram en tradisjonsmusiker på et felt ingen kjenner med et instrument ingen kjenner – det skal mye til. [Safemuse] har lyktes fordi de aldri gir seg. (Medlemsorganisasjon)

3.3 Sikkerhet og muligheter for videre kunstnerisk arbeid

Kunstnerne gir uttrykk for at de har følt stor grad av sikkerhet i Norge. Derimot har flere opplevd usikkerhet knyttet til situasjonen i hjemlandet. I ekstreme situasjoner der det i løpet av residensperioden har blitt umulig for kunstnerne å vende tilbake til hjemlandet, har Safemuse gjennom sine nettverk og etablerte prosesser vis à vis UDI bidratt med mulighet for inntekt og bolig som har gjort det mulig for kunstnerne å forsørge seg selv gjennom sitt kunstneriske arbeid blant annet gjennom oppdrag hos Safemuses egne samarbeidspartnere. Selvpublikeringsplattformen LIDIO (Safemuses egen label) blir trukket fram som en mulighet til å nå ut med musikk for utøvende musikere.

[Safemuse] har gjort en kjempejobb. De har jobbet fram en struktur, et byråkrati og en institusjonalisering av alt dette arbeidet med søknader, utlysning, utplukking, forberedelser, UDI. Dette kan Safemuse og er gode på. Vi [samarbeidspartner] er gode på å finne løsninger. Hiv oss rundt. Skape muligheter raskt. (Samarbeidspartner)

3.4 Utbytte av kontakten med Safemuse etter avsluttet program

Intervjuene med gjestekunstnerne tegner et bilde av et team hos Safemuse som strekker seg langt utover det man kunne forvente, der artister følges tett opp i måneder og år etter avsluttet opphold. Kontakten med teamet framstår som tett, der det personlige og det profesjonelle glir over i hverandre. Dette er også noe som understrekes av de ansatte ved sekretariatet selv.

The help they gave me is ongoing actually until now, after the residency is over. So it has actually accumulated. (Gjestekunstner)

Også Safemuses samarbeidspartnere trekker fram den tette oppfølgingen kunstnerne får i Norge. Ifølge dem besitter Safemuse et stort nettverk som de vet å benytte aktivt for at kunstnerne integreres i relevante kunstnermiljøer i Norge, noe som igjen skaffer dem oppdrag i Norge og internasjonalt. Fra samarbeidspartnerens perspektiv er residensens bidrag til at en kunstner kan videreføre sitt kunstnerskap den viktigste markøren for at residensen har vært vellykket. Flere av Safemuse sine samarbeidspartnere, som har kjennskap til andre liknende residensordninger, framhevet at Safemuse ligger helt i verdensfronten når det gjelder akkurat dette. Årsaken, hevder samarbeidspartnerne, er det høye fokuset på både sikkerhet og kunstnerisk utvikling, mens øvrige residensordninger synes å fokusere mest på sikkerhet.

De kunstnerne Safemuse har ansvar for har lyktes svært godt med sin kunstneriske utvikling. Dette er krevende å klare, og kommer ikke av seg selv. De fleste andre friby eller residensprogrammer for truede kunstnere oppnår å gi en slags trygghet, men de færreste lykkes i at kunstnerne også får anledning eller overskudd til å utvikle og videreutvikle sin kunst. (Samarbeidspartner)

Safemuse oppfattes av medlemmene som svært gode på markedsføring, blant annet i form av engasjerende videofilmer som treffer en nerve og mobiliserer norske kunstnere til å bidra i møter, filmer og lignende.

3.5 Konklusjon

Evalueringsteamets inntrykk er at gjestekunstnerne føler høy grad av trygghet i Norge, og at deres behov for psykososial støtte blir ivaretatt av Safemuse, som i enkelttilfeller også tilbyr profesjonell oppfølging. Safemuses erfaringer med byråkratiet og forvaltning av bistandsmidler gjør dem til en god samarbeidspartner for kunstneriske institusjoner som kan tilby kunstnerne muligheter til å vise fram seg selv og kunsten sin. I tillegg har Safemuse sine egne arrangementer og medienettverk som gir gjestekunstnerne økt synlighet og flere inntjeningsmuligheter.

Både kunstnerne og samarbeidspartnere gir uttrykk for at gjesteoppholdene gir nettverk og kontakter og skaper muligheter for å vise seg fram både under og i etterkant av oppholdet. Safemuses tette oppfølging og brede nettverk bidrar til at gjestekunstnerne integreres i disse miljøene på en måte som gjør det mulig for kunstnerne å finne fruktbare samarbeid og inntektsmuligheter lenge etter at residensoppholdet er over.

4. Systemer, prosesser og rutiner

Evalueringsspørsmål 3: Vurder Safemuse sine systemer, prosesser og rutiner som benyttes for å gjennomføre organisasjonens programmer og aktiviteter alene og i samarbeid med partnere.

4.1 Administrative systemer og rutiner

Blant svakhetene som trekkes frem i Safemuses egen strategi er mangel på fokus, dårlige prioriteringer, svak struktur, ulik oppfatning av hovedmål og avstand mellom mål og mulighet blant de organisatoriske utfordringene som blir trukket fram. For å møte disse utfordringene er det satt i gang et arbeid med å utvikle håndbøker (kommunikasjon og residens), sjekklister for opprettelse av prosjekt, felles prosjektverktøy og administrasjonsverktøy. Mye av dette arbeidet er i gang og vil bli beskrevet nærmere under kapittelet om resultatoppnåelse. Safemuse er også i dialog med Freemuse om mulig samlokalisering og administrativt samarbeid/samkjøring i 2024.

Sekretariatet peker på administrative oppgaver som det er viktig å få satt i gang et arbeid for å løse:

- Overgang fra mappesystem på den enkelte PC til en felles arkiv-struktur i Teams
- Sikkerhet rundt data og personopplysninger
- Bildearkiv

Evalueringssteamets inntrykk er at sekretariatet har en god problemforståelse, men at det ikke er tilstrekkelige ressurser og in-house kompetanse til å gjennomføre alle tiltakene slik de hadde ønsket. Dette er særlig knyttet til innføring av prosjektstyringsverktøy, arkivsystem og datasikkerhet/GDPR. Evalueringssteamets inntrykk er at ambisjonsnivået for disse tiltakene er godt tilpasset de reelle behovene for en organisasjon med Safemuses formål og størrelse. Det er ikke et voldsomt løft som skal til, men det virker åpenbart at en dedikert ressurs til å gjennomføre tiltakene ovenfor vil være en svært god investering som vil lette arbeidet og frigjøre kapasitet på sikt.

4.2 Arbeidsprosesser

Et av Safemuses mål er å skape systematikk innenfor ulike satsningsområder, og de ser selv et behov for gode systemer og rutiner knyttet til måloppnåelse når det gjelder residensopphold. Dette har de utviklet og jobbet godt med, noe som kommer frem av årsberetningen for 2022, hvor det vises til arbeid knyttet til Visum-prosjektet, som nettopp handler om å få bedre systemer på plass. Prosessene knyttet til visum og UDI framstår imidlertid som organisasjonens største ressursluk. Et vellykket politisk arbeid for å få løst dette vil frigjøre betydelige ressurser ved sekretariatet.

Systemer og rutiner knyttet til søknadsprosess, utvelgelse av artister og prosessen med UDI blir gjennomgående oppfattet som gode. Det at Safemuse har tatt ansvar for det systemiske og strukturelle i Oslo Art Haven blir for eksempel fremhevet som positivt. Det samme gjelder systemene for å ivareta kunstnerne under oppholdet. Samtidig blir Safemuses fleksibilitet og vilje til individuelle tilpasninger fremhevet som en styrke. Systemene som eksisterer er godt internalisert hos de ansatte, som imidlertid påpeker behovet for å skriftliggjøre den implisitte kunnskapen for fremtidens ansatte.

I forbindelse med skriftliggjøring og formalisering av rutiner planlegger sekretariatet også å klargjøre fullmakter, rapporteringslinjer og i større grad definere rollefordelingen internt i sekretariatet, og mellom daglig leder og styret.

4.3 Økonomistyring

Organisasjonen har per i dag ikke et administrasjonsbudsjett som kan synliggjøre overfor givere at organisasjonen nå er såpass stor og profesjonell at administrasjon er en naturlig del av den daglige driften. Styremedlemmer peker på et behov for sterkere økonomistyring for å sikre at organisasjonen ikke bruker tid på aktiviteter den ikke har midler til. Styret peker på et behov for å knytte sammen budsjettet og handlingsplanen på en slik måte at disse i større grad kan fungere som styringsverktøy. Styret ser også behov for støtte til å legge langtidsbudsjetter og håndtere et løpende budsjetteringssystem som sikrer tidsbruk, pengebruk og forhåndsvarsler om budsjettavvik som rapporteres til UD i forkant, slik regelverket krever.

Carlos David Catun Quintana «Gato», «Hyl i Hælen», åpningsforestilling under Safe Havens Conference 2022 i Mexico City. (Foto: Frode Henriksen, riddu.no)

I intervjuene framkommer det, som tidligere beskrevet, at oppfølgingen av kunstnerne i etterkant av residensoppholdet er usedvanlig tett og god. Det framkommer derimot lite om hva slags rutiner som foreligger for denne oppfølgingen. Intervjuene tyder på at det ligger et spenningsforhold mellom fleksibiliteten og systemene, der det personlige engasjementet gjør at systemene som ligger til grunn ikke nødvendigvis blir satt til side, men at de heller ikke blir brukt som prioriteringsverktøy fordi det personlige engasjementet gjør at gjestekunstnerne får en rekke (ekstra)ytelser.

***Kan ikke [Safemuse] se litt på hvordan de jobber? De behøver jo ikke å være kel-
nere heller! Folk må jo ta ansvar for seg selv! [Det] kan godt hende man kan gjøre
noe med dette, og brukt mindre tid på tilrettelegging for hver kunstner og heller
håndtert flere kunstnere? (Samarbeidspartner)***

4.1 Konklusjon

Sekretariatet har en klar, operasjonaliserbar og målbar plan for hvordan de vil styrke sine systemer, prosesser og rutiner. For at sekretariatet skal få iverksatt sentrale tiltak er det avgjørende at de tilføres ressurser i form av ekstern kompetanse og noe mer arbeidskraft ved sekretariatet, selv om noe kan løses gjennom en midlertidig prosjektstilling. Det kan også være hensiktsmessig å kartlegge støtteordninger og mulige samarbeidspartnere som kan bistå administrativt i en periode for å få nye systemer opp å stå. Studentpraktikanter kan også være noe å utforske. Denne type ordninger er imidlertid ressurskrevende i seg selv både å utvikle og implementere, og det blir viktig å sikre at nye ressurser faktisk letter sekretariatets arbeid istedenfor å gjøre det enda mer krevende. Tilsynelatende gratisarbeid kan fort koste mer enn det smaker. For Safemuse er det viktig å sikre at kompetansen som utvikles i organisasjonen i størst mulig grad beholdes i organisasjonen. Prosjekter og andre type løsninger må derfor ses som et supplement til, og ikke en erstatning for, en permanent utvidelse av administrasjonen.

5. Resultater og måloppnåelse

Evalueringsspørsmål 4: Vurder resultatene av Safemuse sitt arbeid opp mot malene i kontraktene med UD og andre støttegivere, Safemuse sitt Strategidokument og årlige arbeidsprogram, med fokus på faktiske resultater oppnådd av Safemuse alene og gjennom samarbeid med partnere.

Safemuse har svært gode rammeverk for definering av strategiske mål, relevante tiltak og måling av resultatoppnåelse. En gjennomgang av endringsteori, prosjektsøknader, årsrapport og strategi viser tydelig hvordan organisasjonen arbeider for å nå sine mål, og hva som er gjort. I det følgende presenterer vi funnene etter de strategiske hovedmålene i Safemuses strategi for 2021-2023 med vekt på hva som er oppnådd under hvert av disse. Her er det valgt ut noen ferske eksempler på måloppnåelse. (Se vedlegg 1 for en grundig gjennomgang av de relevante dokumentene og måloppnåelse tilbake til 2021.)

5.1 Skape trygge arbeidsmuligheter for kunstnere

Utvalgte resultater fra 2022 og 2023

- Oslo Art Haven etablert i samarbeid med Nordic Black Theatre i 2022 med tre residenskunstnere ankommet i 2022 gjennom støtte fra Oslo kommune.
- Hvitsten Art Haven etablert i samarbeid med Hvitsten Salong og polske Wrocławski Instytut Kultury i 2023
- Gjenoppstart av videoserien SAFE med tre nye filmer som ble lansert under Fri Kunst i mars 2023

Kapittel 2 og 3 har allerede vist at Safemuse har svært gode resultater når det gjelder å skape residenser for truede og forfulgte kunstnere. Det viktigste resultatet i vår sammenheng er at organisasjonen etter et langsiktig forarbeid overfor Oslo kommune har lyktes å gå fra ingen til to faste residensordninger på to år. Dette er intet mindre enn imponerende. I tillegg har Safemuse bistått i oppfølging av fribykunstnere i Harstad og Malmö. Safemuse har hatt som mål å opprette minst én fast residens med fokus på truede og forfulgte kvinnelige kunstnere. Dette er formålet med Hvitsten Art Haven som har blitt etablert som en fast residens fra og med 2023. Det er opprettet et eget kvinnenettverk for å legge grunnlaget for dette arbeidet.

[Safemuse] har spilt på mange strenger for å sørge for at kunstnerne kan lykkes med sin produksjon i residens. Og dette er rett og slett sjeldent internasjonalt. (Samarbeidspartner)

5.2 Skape oppmerksomhet rundt saken kunstnerisk ytringsfrihet

Utvalgte resultater fra 2022

- Fri Kunst, en ukes kunstmanifestasjoner over hele landet, gjennomført i ny versjon for første gang
- Bidratt til planlegging og gjennomføring av Safe Havens-konferansen i Mexico City 7.-9. desember 2022
- Medieomtale i Billboard, i Harstad, Vårt Oslo, Klassekampen, Kontekst, Kulturplot, NRK, (Dagsrevyen, Nyhetsmorgen, Sportsnyheter, NRK.no), Subjekt, Utrop og Ballade
- Produsert tre Freedom Talks-episoder distribuert på nett som del av en større samtalerekke SH|FT Freedom Talks, med bidragsyttere fra hele verden

Safemuse har som mål at kunst- og kultur-Norge jobber sammen for kunstnerisk ytringsfrihet og et mangfold av menneskerettsorganisasjoner setter kunstnerisk ytringsfrihet på dagsorden. Et viktig mål for Safemuse er å bidra til at kunstnerne får mulighet til å bevege seg friere og er sikret mulighet til innreise i Norge i forbindelse med utøvelse av sitt fag. I dag strider UDIs praksis mot Norges forpliktelser under UNESCO-konvensjonen, og Safemuse har satt ned en arbeidsgruppe for å legge et

løp for politisk arbeid med dette. Så langt er det gjennomført et møte med statssekretærene i Justis- og beredskapsdepartementet og i Kultur- og likestillingsdepartementet, med underretning til Utenriksdepartementet. Møtet ble videre fulgt opp med solid dokumentasjon av hvordan dagens praksis fungerer og hvordan krav om såkalt returforutsetning hindrer Safemuse og andre i å utføre jobben norske myndigheter ønsker de skal utføre. Visumprosjektet er beskrevet nærmere under kapittel 7 under utfordringer.

Intervjuene viser at gjestekunstnerne har fått anledning til å skape oppmerksomhet rundt sitt eget arbeid, og at det har vært mange gode muligheter til å treffe journalister og knytte kontakt med arrangører og bransjefolk. Gjennom redaksjonelle oppslag skapes også oppmerksomhet rundt ytringsfrihet som sak, noe intervjuene viser at også styret og samarbeidspartnerne er fornøyd med. For flere av gjestekunstnerne har det imidlertid også vært et poeng nettopp å slippe denne oppmerksomheten. Safemuse framstår som forståelsesfulle og fleksible i møte med dette.

Tross de unektelig gode resultatene av pressearbeidet gir sekretariatet uttrykk for at kommunikasjon er et område de har kommet mindre langt på enn andre områder. Evalueringsteamet får inntrykk av at dette handler mer om manglende synlighet av Safemuse som organisasjon, som igjen er knyttet til medlemsrekruttering. Dette tar vi for oss i neste punkt.

[Safemuse] har vært rå gode på å bruke media! [Kunstner] kom på dagsrevyen på en lørdag! De har vært gode hele veien på media og får ut saker om hva alt dreier seg om. (Giver)

5.3 Sørge for synlighet for Safemuse

Utvalgte resultater fra 2022

- Deltagelse på 39 konferanser og nettverksmøter
- Gjennomført reiser til Arendal, Bogotá, Buga, Drammen, Harstad, Kristiansand, Larvik, Lillehammer, Lisboa, Mexico City, Stockholm, Tarcyn, Warzava, Wroclaw for å drive nettverksbygging

Safemuse er selv medlem i organisasjonene Balansekunst, European Music Council, SH|FT - Safe Havens Freedom Talks, Freemuse Global Action Network, og Forum for kultursamarbeid. Nettverksarbeidet Safemuse har gjort i 2022 dreier seg i hovedsak om kontakt med kunstnere og organisasjoner for konkrete samarbeidsprosjekter. Safemuse har derfor lagt vekt på å gjennomføre nettverksbyggende tiltak, samt samarbeid om å delta i relevante møter og på konferanser. Dette bidrar til å styrke synligheten for organisasjonen.

Som nevnt, mener Safemuse selv at måloppnåelsen for kommunikasjonsarbeidet kan styrkes. Safemuse får skryt av deres evne til å skape synlighet for kunstnerne, men arbeidet for å synliggjøre organisasjonen kan med fordel styrkes. Også styremedlemmer mener organisasjonen burde vært bedre kjent, også i miljøer utover kunst- og menneskerettighetsmiljøet.

Innad i sekretariatet er det løpende dialog rundt hvordan de ulike elementene i strategien skal vektles i for eksempel forholdet mellom politisk påvirkning og oppfølging av kunstnere. Den påbegynte kommunikasjonsstrategien er et godt grep for å styrke innsatsen for å synliggjøre Safemuse som organisasjon og sikre en god og bevisst vektning mellom profilering av kunstnerne opp mot egen synlighet og den politiske påvirkningen knyttet til visum-prosjektet. Økt synlighet er også en forutsetning for økt medlemsrekruttering, som igjen er viktig for å sikre en bærekraftig økonomi. Dette kommer vi tilbake til nedenfor.

[Safemuse] har sterkt fokus på kunstnerne. Mindre fokus på å markedsføre seg selv. De holder lav profil og har fullt fokus på kunstnerne. (Samarbeidspartner)

5.4 Skape en bærekraftig og effektiv organisasjon

Utvalgte resultater fra 2022

- Sikret prosjektstøtte på til sammen 1 994 000 kr fra blant annet Oslo kommune, Kulturrådet, Fritt Ord, Bergensstiftelsen, Statens kulturråd i Sverige og EEA Grants.
- Utvidet fra seks til 16 medlemmer siden 2020, hvorav fire i 2022.

Safemuse startet som et enpersons initiativ og har vokst organisk uten at det nødvendigvis har vært brukt mye tid på strategisk samsnacking. Ordningen omfattet opprinnelig musikere, men er nå utvidet til alle slags kunstnere. Økonomien har vokst, uten at arbeidsverktøy og interne systemer helt har holdt tritt. Styremedlemmer peker på økonomisk grunnfinansiering fra UD og bevilgningen fra Oslo kommune som viktige resultater i forhold til å nå målet om en bærekraftig organisasjon. Medlemmer i styret peker også på at Safemuse har solid kompetanse og erfaring, noe som gjør at de kan levere resultater som givne er fornøyde med. Dette vil være avgjørende for videre finansiering. Som tidligere nevnt, har sekretariatet startet en prosess for å skriftliggjøre og formalisere rutiner og systemer.

En residenshåndbok er på det nærmeste fullført. Denne skal fastsette rutiner for hele prosessen fra søknaden er mottatt til hvordan man legger til rette for den enkelte kunstner. Residenshåndboken skal også brukes til å gi styremedlemmer innføring i Safemuse og synliggjøre hva slags utfordringer som kan dukke opp og hvordan man kan håndtere kriser som dukker opp. Det planlegges løpende oppdatering av håndboka for å inkorporere endringer i organisasjonen, endrede behov hos kunstnerne og gi oppdatert informasjon om hvordan kriser har vært håndtert med tanke på læring for fremtiden. Den skal også inneholde sjekklister for hva som skal tilbys hver enkelt kunstner. Det er bestemt at hver kunstner skal ha en mentor. En utfordring som særlig pekes på er forventningsstyring, og håndboken vil være viktig i den prosessen, og særlig i komplekse søknadsprosesser.

Et mangfold av organisasjoner og institusjoner bidrar til arbeidet for kunstnerisk frihet, og Safemuse har knyttet til seg nye medlemsorganisasjoner hvert år. De gikk fra seks medlemmer ved utgangen av 2020 til 16 i 2023 og har opplevd økt pågang fra nye institusjoner som vil bli medlemmer. Arbeidet med medlemsrekruttering er nærmere omtalt i 7.2.2 om muligheter.

Residenshåndboken er viktig for de ansatte nå. Og viktig for fremtiden. (Ansatt)

5.5 Videreføre og utvikle kompetanse i organisasjonen

Utvalgte resultater fra 2022

- Tre samlinger for Kvinnenettverket, hvorav to heldagsseminarer i Hvitsten og en kveldssamling i Oslo

Safemuse ønsker å øke kunnskapen om viktigheten av kunstnerisk ytringsfrihet, respekt for menneskerettighetene og kunstneres utsatte stilling, og Safemuse utvikler sin kunnskap og kompetanse. Dette handler blant annet om at Safemuse skal ha kunnskap om barrierer for kvinnelige kunstnere, nå ut til flere truede og forfulgte kvinnelige kunstnere og sørge for at det eksisterer nettverk som både organisasjoner og kunstnere bruker aktivt. Kvinnelige kunstnere er ofte dobbelt utsatt for undertrykkelse, både med bakgrunn i sitt kjønn og som kunstnere, og Safemuse har et ønske om å bistå forfulgte kvinnelige kunstnere i større grad.

I forbindelse med Jan Lothe Eriksens avgang synes den personlige overføringen av metodikk og engasjement å ha fungert svært godt. Det vil være viktig at bilder og det skriftlige materialet organisasjonens gründer etterlater seg blir arkivert og tilgjengeliggjort på en hensiktsmessig måte.

5.2 Konklusjon

Safemuse leverer jevnt over svært gode resultater på alle områder. De leverer strålende på målet om å skape trygge arbeidsmuligheter for kunstnerne, og residensoppholdet har en akkumulerende effekt. Selv om Safemuse selv opplever at de kan videreutvikle sitt kommunikasjonsarbeid, oppleves synligheten svært god fra medlemmene, og samarbeidsorganisasjonenes side. Det er også potensial for å rekruttere flere medlemmer, og her er Safemuse godt i gang med en dobling av medlemstallet på under to år. De har også lyktes i å skaffe flere givere, og prosjektporteføljen er omfattende og i vekst. Dette stiller krav til mer effektive rutiner og økte administrative ressurser i sekretariatet. Grunnarbeidet med å formalisere rutinene og slik ytterligere profesjonalisere sekretariatet er satt i gang, men vil også kreve tilføring av mer ressurser. Områdene der resultatoppnåelsen ikke er optimal vil bli beskrevet nærmere i kapittelet om utfordringer og forbedringsområder.

De to første residenskunstnerne i Oslo Art Haven, Zhanna Gladko og Chong Wang, med ordfører Marianna Borgen i midten. (Foto Safemuse)

6. Forholdet til medlemmer, partnere og MR-organisasjonene

Evalueringsspørsmål 5: Vurder forholdet mellom Safemuse og medlemmene, partnere samt kunst, kunstnere og menneskerettighetsmiljøer, og organisasjonens samarbeids-evne for å styrke og oppnå mål og effekt gjennom samarbeid.

Safemuses samarbeidspartnere opplever Safemuse som profesjonelle og effektive med raske beslutningsprosesser. De beskrives som tydelige og effektive. Safemuses faglige kompetanse, særlig på det musikkfaglige feltet, trekkes fram som en ressurs for andre friby-residensmiljøer. Av synergieffekter som trekkes fram er Safemuses etablerte byråkrati og rutiner for utvelgelse av kunstnere. Felles research, kampanjer og informasjonsutveksling trekkes også fram som viktige effekter av samarbeidet.

Medlemsorganisasjonene beskriver samarbeidet som godt og fruktbart og gir uttrykk for at Safemuse er en organisasjon de kan ha tillit til. Safemuses kapasitet til å søke og forvalte offentlige midler samt rutinen for arbeidet trekkes fram som noe som gjør det mulig for medlemsorganisasjoner å gå inn på prosjekter med Safemuses gjestekunstnere. Det samme gjelder Safemuses institusjonaliserte håndtering av søknadsprosessen vis-à-vis UDI.

Safemuse opererer i skjæringsfeltet mellom kunst og menneskerettigheter. Det gjør dem til en interessant samarbeidspartner både for menneskerettighetsorganisasjoner som kan mobiliseres for UNESCOs konvensjon om å gi kunstnere forrang, og kulturorganisasjoner som ønsker å utøve samfunnsansvar. For kulturinstitusjonene gir Safemuse en mulighet til å knytte den kulturelle virksomheten til et større samfunnsspørsmål i form av den kunstneriske ytringsfriheten.

Safemuse har startet opp en arbeidsgruppe for å samordne arbeidet med å få forenklet prosessen som sikrer kunstnere og andre menneskerettighetsforkjempere midlertidige oppholdstillatelse i Norge. De har hatt to møter i gruppen i 2022 og har planlagt et større arbeide i 2023. Med på møtene har de hatt Studentene og akademikernes internasjonale hjelpefond, Det norske menneskerettighetsfondet, Human Rights House Foundation, Amnesty, Den norske Forfatterforeningen og Norske billedkunstnere. Dette har bidratt til å blåse nytt liv i debatten om UDIs praksis på visumfeltet.

Safemuse sine medlemmer opplever at selv om Safemuse hjelper få kunstnere, hjelper den også alle ved å belyse at det finnes truede kunstnere. Gjennom de kunstnerne de bringer til landet, beriker de både den offentlige debatten og utvider kunstuttrykk i Norge.

Safemuse er utrolig viktig for samfunnet. Vi ønsker å være medlem for å støtte opp og være en del av denne plattformen. Slike ting fungerer bra med bredde og representasjon. Det de deriver med er bra og viktig. Tanken om midlertidig pusterom er god. En time-out. (Medlemsorganisasjon)

Medlemskapet ses som en mulighet til å utøve samfunnsansvar gjennom å uttrykke støtte for det arbeidet Safemuse gjør og det arbeidet de gjør for ytringsfrihet og kunstnerne. I intervjuene gir medlemmene uttrykk for at det primært er en som en solidaritetshandling å melde seg inn, og at de gjennom medlemskontingenten viser støtte til en viktig sak.

Safemuse blir oppfattet som en allsidig aktør som gir både økonomisk og kunstnerisk støtte til kunstnerne. Sekretariatet beskrives som svært kompetent. Det trekkes også fram at Safemuse trekker til seg tunge samarbeidspartnere og har solid representasjon i paneler og konferanser.

Det er mange der ute som kjemper om oppmerksomheten, men Safemuse får det til! Veldig dyktige medarbeidere! Smarte, dyktige folk som er gode på både kunst og på jus! (Medlemsorganisasjon)

Birger Mistereggen, Kaveh Mahmudiyani, Hamid Sakhizada (tidligere fribymusiker i Harstad) og Harpreet Bansal under konsert på HL-senteret. (Foto Peder Hellberg)

Safemuses partner i Polen opplever Safemuse som en åpen og transparent partner som de har tillit til. Flexibilitet og tilpasningsevne trekkes fram. De opplever også at Safemuse og Hvitsten Salong jobber på ulike måter, men at de utfyller hverandre på en god måte.

Antall medlemmer i Safemuse er doblet på halvannet år, og sekretariatet opplever økt pågang fra aktører som selv ønsker å bli medlem. Sekretariatet selv peker på et behov for å få flere medlemmer med tanke på bredere forankring og nettverk. Dette anses også viktig for Kulturrådet, som mener det vil gjøre Safemuse mer representativt for kunstnerorganisasjoner i Norge. Flere medlemmer betyr også flere politiske støttespillere, samt økt egenkapital. Samtidig oppleves medlemsrekruttering som arbeidskrevende for sekretariatet som etter 2023 har hendende fulle med å gjennomføre arbeidet med de to faste residensene de har etablert.

6.1 Konklusjon

Medlemmene gir uttrykk for at Safemuse spiller en viktig samfunnsmessig rolle som de ønsker å støtte oppunder. Safemuses profesjonalitet og rutiner rundt forvaltning av midler og oppfølging vis à vis UDI gjør terskelen lav for å integrere Safemuses kunstnere i medlems- og samarbeidsorganisasjonenes egne prosjekter der dette er naturlig. Samarbeidsorganisasjonene opplever Safemuse som profesjonelle og tillitvekkende og at informasjonsstrømmen er god. Safemuse evner å trekke til seg og bygge nettverk på tvers av kunstner- og menneskerettighetsmiljøene, og dette oppleves som fruktbart av alle involverte. Visumprosjektet er et eksempel på et godt stykke samarbeid mot å nå målet om trygghet og mobilitet for kunstnerne.

7. utfordringer, muligheter og forbedringsområder

7.1 utfordringer

7.1.1 UDI og visumbehandling

Den desidert største utfordringen Safemuse står ovenfor er søknadsprosessen hos UDI. Disse prosedyrene skaper stress og uforutsigbarhet hos gjestekunstnerne og får direkte konsekvenser for måloppnåelse når det gjelder både trygghet og velvære, kunstnerisk utbytte og muligheten til å skape inntektsmuligheter og nettverk. I tillegg er det et ressursluk for sekretariatet.

Faktaboks 4: Visumprosessen

I et notat til Justis- og beredskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet fra 1. juli 2022 beskriver Safemuse flere sentrale problemer knyttet til kulturelle opphold i Norge for kunstnere og personer innen kunst- og kultursektoren.

De viktigste problemstillingene kan oppsummeres som følger:

1. Vanskeligheter med å fremme kulturell utveksling: Teksten nevner at prosessen med å legge til rette for kulturell utveksling hindres av flere faktorer. En hovedutfordring er kravet (fra UDI) om at hele beløpet til livsopphold må være tilgjengelig på en norsk bankkonto i søkerens navn. Mange søkere har imidlertid ikke en norsk bankkonto og kan ikke opprette en uten et norsk personnummer.
2. Komplisert og langvarig søknadsprosess: Søknadsprosessen beskrives som lang og kron- glete. Den innebærer at søkerens pass må leveres inn til norske myndigheter til saken er behandlet, noe som hindrer søkeren i å reise i løpet av søknadsperioden. Den utvidede søknadsperioden skaper vanskeligheter og usikkerhet for søkerne.
3. Mangelfull kommunikasjon med myndighetene: Teksten peker på utfordringer med å få kontakt med Utlendingsdirektoratet (UDI) og politiet via telefon eller e-post, med lange ventetider og ubesvarte henvendelser. Det er også forvirring knyttet til hvem som har ansvaret for å besvare spesifikke spørsmål, da både UDI og politiet ofte henviser henvendelser til hver- andre.
4. Manglende varsling og informasjon: Teksten nevner tilfeller der vedtak blir fattet uten tilstrek- kelig varsling til søkeren eller deres representant. Denne mangelen på kommunikasjon skaper usikkerhet og vanskeligheter i klageprosessen. Viktig informasjon om gyldigheten av visse tillatelser og behovet for å svare innen en bestemt tidsramme blir heller ikke tydelig formidlet.
5. Forsinket saksbehandlingstid for selvstendig næringsdrivende kunstnere: Teksten beskriver den langvarige saksbehandlingstiden for oppholdstillatelser som selvstendig næringsdrivende, noe som kan ha negativ innvirkning på kunstneriske produksjoner og samarbeid. Forsinkelser kan føre til avbrutte prosjekter og usikkerhet for både kunstnere og involverte institusjoner.
6. Passbevaring under kulturelle opphold: Et annet problem som tas opp, er kravet om at søkerne må levere fra seg passet for hele oppholdets varighet, noe som skaper utfordringer for kunstnere som kan trenge å reise i forbindelse med utstillinger eller andre oppdrag. Nød- vendigheten av å beholde passet gjennom hele perioden blir stilt spørsmål ved.
7. Manglende veiledning og åpenhet: Teksten påpeker mangelen på klar informasjon og veiled- ning fra myndighetene. Det nevnes at reglene kanskje ikke følges konsekvent, og personer kan ubevisst bryte regelverket på grunn av vanskeligheter med å få nøyaktig informasjon om egne saker. Denne mangelen på veiledning vanskeliggjør inkluderingen av kunstnere utenfor Schengen-området i produksjoner og samarbeid.

Alt i alt dreier problemstillingene i teksten seg om utfordringene kunstnere og personer innen kunst- og kultursektoren møter når de skal håndtere søknadsprosessen, kommunikasjon med myndighetene, og påvirkningen av lang saksbehandlingstid og manglende klar informasjon på deres arbeid og levebrød.

For å arbeide politisk for en løsning med UDI har Safemuse startet et prosjekt, Visumprosjektet, sammen med andre organisasjoner om ønsker at returforutsetning ikke skal bli altoverveiende når det er snakk om korttidsopphold. Som nevnt under kapittel 6, har Safemuse tatt initiativ å opprette en arbeidsgruppe med medlemmer fra flere organisasjoner som jobber med disse spørsmålene opp mot politisk ledelse i kultur-, justis- og utenriksdepartementet. Slik det nå står, lar UDI kravet om retur overstyre UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold (2005), som fastslår at: «Industriland skal legge til rette for kulturutveksling med utviklingsland ved å tilstå, gjennom hensiktsmessige institusjonelle og juridiske rammeverk, fortrinnsbehandling av kunstnere, andre kulturarbeidere og utøvere...» (artikkel 16). Konvensjonen, som Norge har ratifisert, brytes av UDI og dermed av Norge, som gir forrang for Schengen-samarbeidets krav om retur. Et vellykket politisk resultat av denne prosessen som Safemuse leder, vil kunne frigjøre store ressurser ved sekretariatet og i betydelig grad styrke kunstnernes mulighet til å gjennomføre et vellykket residensopphold, samt sørge for at Norge gjenoppretter sine forpliktelser under UNESCO konvensjonen.

7.1.2 Ressurssituasjonen ved sekretariatet

Sekretariatet har levert imponerende resultater de siste tre årene, herunder på å sikre finansiell bærekraft. Til tross for dette er økonomien fortsatt usikker, og Safemuse har budsjettert med å gå med underskudd i 2023, for andre år på rad. Som tilfellet ofte er for små frivillige organisasjoner, jobber Safemuse sine ansatte mye. Noen jobber også for en av Safemuse sine samarbeidspartnere i sine ferier. Medlemmer i styret betrakter den høye arbeidsmengden til de ansatte å være et stort risikoområde. De ansatte selv beskriver at den store arbeidsmengden skriver seg fra en høy grad av entusiasme og eierskap til organisasjonens formål fra de ansattes side. Det later til å ha blitt etablert en organisasjonskultur der man jobber til jobben er ferdig, uavhengig av hvor mye tid det tar.

Alle i staben har kommet nær de truede kunstnerne, men dette har kostet mye innsats fra den enkelte medarbeider! Livet og privatliv og alt blir sammenfiltret for man må være venn, familie, støttespiller og kollega. Medarbeiderne i Safemuse er dette for hverandre, og innlemmer kunstnerne i dette. Dette snakker og skriver vi ikke mye om, men det er utrolig viktig for kunstnerne. Safemuse hjelper dem i hverdagen som venner. Dette er helt essensielt for at de skal føle seg trygge. (Sekretariatsmedlem)

Både sekretariatet og medlemmer i styret framstår som svært bevisste på situasjonen med arbeidsmengde, og det er stor vilje i organisasjonen for å få bukt med dagens situasjon. En stor utfordring er administrativ støtte, ettersom alle de ansatte i dag jobber med prosjekter. De trenger tilførsel av administrative ressurser både for å opprette administrative strukturer som trengs i form av digitale arbeidsverktøy, arkivsystemer og datasikkerhet (se evalueringsspørsmål 3) og en stillingsbrøk til å stå for administrasjon og drift.

Under søknadsprosessene til de to residensordningene Oslo og Hvitsten Art Haven synes det ikke å ha vært en erkjennelse hverken i styret eller sekretariatet om i hvilken grad disse to prosjektene kom til å medføre økt arbeidsbyrde. Nye prosjekter bringer nye midler, men også mer arbeid, både faglig og administrativt. For å få bukt med dette, er Safemuse nødt til å vise større tydelighet i forhold til sine givere om prosjektenes omfang i forhold til størrelsen på staben. Det må tydeliggjøres hvor mye midler som vil være tilstrekkelig for å sikre god drift.

Slik situasjonen nå er, må Safemuse finne måter å arbeide på som gjør at timebruken per prosjekt går ned. Dette innebærer å ta noen vanskelige grep nå. Sekretariatet må være strengere med seg selv og sette foten ned for ting de ikke har tid til. Det er viktig at styret gir de ansatte ryggdekning til å sette grenser, og at man foretar en mer realistisk analyse av hvor mye ressurser som vil gå med til hvert prosjekt. Dette er særlig krevende ettersom nettopp den tette og individuelle oppfølgingen blir identifisert som ikke bare organisasjonens største styrke, men også et kvalitetstegn som gjør at Safemuse skiller seg ut internasjonalt. Dette er noe giverne bør skrive seg bak øret. Det vil være mye å hente på å sette av tilstrekkelige midler til en administrasjon, men mye tyder på at sekretariatet også har behov for ytterligere faglige ressurser.

Nicolai López, Carlos David Catun Quintano «Gato», Piero Issa: Stories of (not) coming home
(Foto: Frode Henriksen/riddu.no)

For å ivareta den enkelte ansattes velvære, trivsel og motivasjon pekes det særlig på behov for mulighet for utvikling av faglig kompetanse gjennom for eksempel kurs og deltagelse på seminarer. En annen viktig forutsetning er muligheten til å utøve sin egen kunst, som er nødvendig for at de ansatte skal ivareta nettopp den innsikten i det å være kunstner som gjør Safemuse så unik.

Sekretariatet bør definere mer presist hva de gjør, hva de skal gjøre, og hva de ikke skal gjøre i henhold til de til enhver tid tilgjengelige midler organisasjonen har. Dette vil kreve at den enkelte går i seg selv og kjenner på grensene mellom vennskap og profesjonell oppfølging, jobb og frivillighet for en og samme organisasjon. En mulighet Safemuse kan vurdere er å søke støtte fra en organisasjonspsykolog til å bistå de ansatte med å avgrense sitt personlige engasjement for ikke å brenne ut.

Alle som jobber for NGOs jobber mye, men Safemuse er eksepsjonelle. De slipper ikke - de holder taket! Det er viktig. Men det går ut over deres fritid. (Samarbeidspartner)

7.2 Muligheter

7.2.1 Styrets arbeidsform

En klar og tydelig styringsinstruks og en god diskusjon trengs om hvordan styret på best mulig måte kan støtte sekretariatet i den konsolideringsfasen organisasjonen nå befinner seg i. Ved sist valg var valgkomiteen utstyrt med bestilling om hvilke type egenskaper, bakgrunn og faglig kompetanse organisasjonen trengte, så styret er slik sett perfekt utformet for å yte den støtten sekretariatet har behov for. For å komme i gang med dette, bør styret vurdere å opprette arbeidsgrupper under styret som konkret kan gå inn og hjelpe sekretariatet med enkeltoppgaver, det være seg politisk påvirkningsarbeid for visum-prosjektet, generell profilering, medlemsrekruttering, budsjett og økonomistyring, med mer.

7.2.2 Medlemsrekruttering

Safemuse har jobbet godt med å øke medlemstallet i inneværende strategiperiode. Medlemsrekruttering er et viktig område for Safemuse fordi dette gir økte inntekter og bredere forankring og utvider antall samarbeidspartnere for prosjekter. Flere medlemmer vil også gi Safemuse større representativitet i møte med departementene og politiske støttespillere. Dette er også et område der styret ønsker seg økt innsats og mener de selv kan spille en rolle i dette. Safemuse ønsker seg særlig større organisasjoner som arbeider på ulike deler av kunstfeltet, og som det ville være naturlig at også engasjerer seg i arbeid for kunstnerisk frihet av forfulgte kunstnere. Medlemsrekruttering beskrives som arbeidskrevende, men sekretariatet opplever også at flere aktører nærmer seg Safemuse på eget initiativ for å bli medlemmer.

En mer systematisk innsats for å rekruttere medlemmer vil muligens kreve utvikling av nytt kommunikasjonsmaterieell, og det vil ikke være unaturlig å trekke inn medlemsrekruttering som en del av kommunikasjonsstrategien. Per i dag synes det som samfunnsansvar og idealisme er den viktigste motivasjonen for organisasjoner som melder seg inn. Dersom det finnes ytterligere merverdi i medlemskapet, bør dette tydeliggjøres, eventuelt utvikles, for å utvide nedslagsfeltet. Dette må imidlertid gjøres på en tidseffektiv måte for sekretariatet, som allerede har nok arbeidsoppgaver med å gjennomføre prosjektene de mottar eksterne midler for.

7.2.3 Medlemmer som ressurs

Vi har allerede pekt på muligheten for å verve nye medlemmer. Disse kan komme i form av både enkeltpersoner og organisasjoner. I tillegg til å bidra med nettverk og representativitet, bringer nye medlemmer også inn enkeltindivider med et potensielt personlig engasjement for kunstnerisk ytringsfrihet. Hvis Safemuse vurderer det som hensiktsmessig, kan de opprette en ressurspool av personer som kan avlaste sekretariatet i mentoreringen av kunstnere, særlig i etterkant av residensopphold. Dette kan sees på som et supplement til, eventuelt en utvidelse av mentorordningen som allerede er på plass. Pensjonerte kunstnere som fortsatt har mye å by på, kan være en mulig ressurs i en slik ordning. Dette er særlig viktig fordi det trengs en avklaring på når den profesjonelle oppfølgingen fra Safemuse går over i vennskap. Her vil overgangen trolig forbli glidende, men flere ressurser inn i oppfølgingsarbeidet vil gjøre det mulig å ha tydeligere skille mellom de ulike rollene som ansatt/prosjektleder og mentor.

7.2.4 Gunstig tidspunkt for konsolidering og institusjonalisering

Flere av informantene gir uttrykk for at Safemuse nå er på et godt sted i forhold til å legge et grunnlag for videre drift. Jan Lothe Eriksens avgang presser frem en profesjonalisering og systematisering av implisitt kunnskap for å ivareta både dokumentasjon og kompetanse. Fokuset på kunstnerisk ytringsfrihet i den offentlige debatten kan gi et gunstig klima for påvirkningsarbeid knyttet til UDIs praksis, som vil ha stor betydning for resultatoppnåelsen.

7.3 Konklusjon

Safemuse viktigste utfordringer er knyttet til UDIs praksis, utilstrekkelige administrative ressurser og utviklingen av et mer strømlinjeformet opplegg for oppfølging av kunstnere i etterkant av residensoppholdet. Et entusiastisk styre med håndplukket kompetanse vil kunne være en betydelig ressurs for sekretariatet når en tydelig rolleavklaring kommer på plass. Det arbeides systematisk med medlemsrekruttering, og det er et ønske fra medlemmer i styret at denne innsatsen intensiveres. Safemuse er på et godt sted med nye folk i sekretariatet som har truffet bakken løpende og i stor grad bidrar til å ivareta en kontinuitet i organisasjonen.

8. Konklusjoner og anbefalinger

Safemuse når målet om å skape trygge arbeidsmuligheter for forfulgte kunstnere. Forholdet mellom Safemuse og gjestekunstnerne er preget av høy tillit og gjensidig anerkjennelse og forståelse. Gjeste-kunstnerne beskriver sekretariatet som kompetente, fleksible, lydhøre og effektive. De opplever også å bli satt i kontakt med svært relevante nettverk, noe som skaper muligheter for økt synlighet og nye muligheter for samarbeid og inntekter både under og lenge etter residensoppholdet.

Givere opplever at Safemuse er svært relevante for norsk politikk på kultur- og MR-feltet. Det er imidlertid store utfordringer knyttet til UDIs praksis, der gjestekunstnere fra gitte land opplever at prosessen tar svært lang tid, og at det gis avslag som bryter med Norges forpliktelser under UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold. Dette er et ressursluk for sekretariatet og oppleves som svært krevende for den enkelte kunstner, som mister muligheten til langsiktig planlegging og tilgang til eget pass i den (lange) perioden søknadsbehandlingen pågår.

Virkingen for gjestekunstnerne beskrives som «akkumulerende». Avhengig av den enkelte kunstners personlige ønsker og forutsetninger kan nettverkene og synligheten som skapes under residensoppholdet, og de nettverkene som skapes under residensoppholdet fortsette å gi nye muligheter for samarbeid, synlighet og inntekter i lang tid. Mye av dette er basert på personlig oppfølging fra Safemuse sekretariatets side som strekker seg langt utover det man kan forvente – og det sekretariatet egentlig har ressurser til. Den tette oppfølging trekkes fram av både kunstnerne og samarbeidspartnerne som usædvanlig viktig og nettopp det som gjør at Safemuse lykkes på en måte andre friby/residensordninger ikke gjør.

Samtidig er Safemuse nødt til å prioritere arbeidsinnsatsen strammere, blant annet ved å legge mer standardiserte løp for utfasing av kontakten med den enkelte kunstner når residenstiden er over. Dette er både følelsesmessig og administrativt krevende i en situasjon der personlige vennskap har fått utvikle seg, ofte over år. Hvordan dimensjonere oppfølgingen på en måte som står i bedre forhold til sekretariatets størrelse, uten at Safemuse mister sitt sterke fortrinn? Og hvordan trekke grensen mellom det personlige og det profesjonelle? Dette er krevende for et sekretariat som utvikler tette relasjoner med mennesker i svært utrygge livssituasjoner, og kan fort bli et samvittighetsspørsmål. Det bør vurderes å trekke på en organisasjonspsykolog for å bistå med et utenfra-blikk i disse prosessene. Samtidig kan sekretariatet se på muligheten for å trekke på enkeltmedlemmer for å identifisere mulige kontaktpersoner til å overta kontakten med etter at residensperioden er over.

Safemuse er i en overgangsfase fra et idealistisk enmannsinitiativ til et profesjonalisert og større sekretariat, og har nylig også foretatt bytte av daglig leder. I den forbindelse har Safemuse satt i gang prosesser for å systematisere og skriftliggjøre implisitt kunnskap og ta i bruk nye administrative verktøy. En residenshåndbok er på det nærmeste ferdigstilt og vil, når den er ferdig, bidra til å styrke og bevare kompetanse i organisasjonen. Det er imidlertid avgjørende at sekretariatet også tilføres økte ressurser i form av driftsmidler og (eventuelt midlertidige) stillingsbrøker for å fase inn en Teams-struktur, få på plass gode arkivsystemer og ivareta datasikkerhet/GDPR.

Det viktig for en organisasjon som Safemuse å sette klare og tydelige kommunikasjonsmål som støtter oppunder virksomhetens andre mål, det vil si politisk påvirkning, medlemsrekruttering og god informasjon til samarbeidspartnerne og kunstnere. Dette bør ses som en integrert del av kommunikasjonsarbeidet, noe som også bør reflekteres i kommunikasjonsstrategien som er under arbeid.

Medlemsorganisasjoner og samarbeidsorganisasjoner oppfatter Safemuse som kompetente, profesjonelle og dedikerte. Safemuse får ensidig skryt for hvordan de ivaretar kunstnerne, og hvordan de planlegger og gjennomfører residensoppholdene. Safemuse sine rutiner for håndtering av visum-prosess og alt det praktiske knyttet til oppholdet gjør det enkelt for samarbeidspartnerne å trekke gjestekunstnerne inn i egne prosjekter.

Safemuse bringer sammen kunst- og menneskerettsorganisasjoner og -miljøer på en måte der organisasjonene gjensidig beriker hverandre. I intervjuene gir kulturaktørene uttrykk for at medlemskapet i Safemuse gir dem mulighet til å bidra til en viktig sak og dermed synliggjøre et samfunnsansvar. For

menneskerettighetsmiljøene har samarbeidet med Safemuse gitt en ny inngang til visumdebatten og bidratt til ny energi og nye allianser. Det gis uttrykk for at Safemuse har stort potensial når det gjelder medlemsrekruttering, og at det er behov for kommunikasjonstiltak og -materiell innrettet mot dette.

I lys av dette har evalueringsteamet følgende anbefalinger:

Rutiner og systemer

- Sette av midler til en prosjektstilling for å utvikle og innføre en hensiktsmessig arkivstruktur i Teams samt kartlegge krav til datalagring og GDPR og sikre at organisasjonens verktøy brukes i tråd med dette.
- Opprette et aktivitetsbasert budsjett med utgangspunkt i organisasjonens handlingsplan.
- Vurdere å opprette arbeidsgrupper under styret som kan yte praktisk støtte til sekretariatet.
- Bedre informasjonen som deles ut til kunstnerne før ankomst med tanke på tydelig forventningsavklaring til hva de kan forvente, inkludert hvor mye midler de kan regne med å bruke til materiell og livets opphold. En større og standardisert informasjonspakke bør inneholde noe mer informasjon om norsk samfunn, norsk kultur og praktiske forhold.

Bærekraftig organisasjon

- Få personalressurser med ansvar for drift og administrasjon for å frigjøre daglig leders tid til overordnet ledelse.
- Vurdere mulige synergieffekter ved et eventuelt administrativt samarbeid med Freemuse.

Arbeidsforhold

- Vurdere å ta i bruk en organisasjonspsykolog for å bistå med utformingen av rutiner for oppfølging, slik at den enkelte ikke blir offer for sin egen samvittighet og personlige engasjement.
- Sette av tid til faglig utvikling og teamarbeid for sekretariats medlemmer.

Oppfølging i etterkant av opphold

- Utvikle et standardisert løp for oppfølging med tanke på en strømlinjeforming av støtten.

Synlighet og påvirkningsarbeid

- Sikre at kommunikasjonsstrategien ivaretar synligheten for Safemuse som organisasjon og at politisk påvirkning blir sett på som en naturlig kommunikasjonsaktivitet som det settes av ressurser til.
- Sikre at kommunikasjonsstrategien omfatter medlemsrekruttering, og at det settes av ressurser til å utvikle kommunikasjonsprosjekter som er egnet til dette.

Vedlegg 1: Detaljert dokumentgjennomgang av Safemuses resultater

Evalueringsspørsmål 4 har tatt utgangspunkt i målene skissert i Safemuse sitt Strategidokument 2020-2023 og Resultatrammeverket for Safemuse (Søknad UD 2021-2023). Resultatene er skissert i henhold til målene, og er ytterligere beskrevet i Årsberetning 2020/2021/2022, samt intervjuer med utvalgte kunstnere. Vi finner at flere av Safemuse sine aktiviteter faller inn under flere av strategiene, hvor spesielt strategien om å skape trygge arbeidsmuligheter for kunstnere og oppmerksomhet rundt saken favner flere av de øvrige strategiene.

1. Skape trygge arbeidsmuligheter for kunstnere

Safemuse har som mål å skape residenser for truede og forfulgte kunstnere der de jobber i trygghet og kan utvikle seg kunstnerisk ved å jobbe for at truede og forfulgte kunstnere skal kunne fortsette å utvikle seg som kunstnere og bistå til at det eksisterer et samarbeid rundt dette i Norden. Årsberetningen fra 2020/2021 viser at Safemuse har bistått i oppfølging av fribykunstnere i Harstad, Piteå og Malmö. I Harstad viser årsberetningene at de har bistått i arbeidet med fire fribymusikere. Safemuse har også bistått i oppfølgingen av Piteås første fribymusiker, dette samarbeidet ble ikke videreført i ifølge årsberetningen for 2021. I Malmö har de innledet konkret samarbeid om en fribymusiker. Safemuse har ifølge årsberetningen for 2022 fortsatt et nært samarbeid med Harstad kommune og Scene Nord om fribykunstnerne tilknyttet Harstad.

Videre har Safemuse som mål å få minst en fast residens med fokus på truede og forfulgte kvinnelige kunstnere. Safemuse viser, ifølge årsberetningen for 2020, til at manglende forutsigbar prosjektøkonomi er det største hinderet for å gjennomføre residensopphold. Årsberetningen for 2020 viser at Safemuse i høsten 2020 startet et samarbeid med den kunstnerdrevende institusjonen Hvitsten Salong, med et mål om å sette opp en fast residens ved Hvitsen i Vestby hvor fokuset er kvinnelige kunstnere. I samarbeid med Hvitsten Salong søkte de støtte lokalt, regionalt og nasjonalt. Det ble også informert om at de skulle søke EØS-midler for samarbeid med partner Wrocław i Polen. Årsberetningen for 2021 viser at denne søknaden ikke ble innvilget, men at det skulle arbeides med ny søknad som skulle leveres i feb 2022. Årsberetningen for 2022 viser at Safemuse fikk EØS-støtte (EEA) til etableringen av en residens i Hvitsten i samarbeid med Hvitsten Salong. Safemuse har per 2022 arbeidet med to faste residensprosjekter: Oslo Art Haven and Hvitsten Art Haven.

Relatert til å støtte kunstnere, viser Årsberetningen for 2020/2021 til bistand av flere kunstnere. Safemuse kan vise til å ha bistått en kunstner med permanent opphold i etterkant av et residensopphold i 2014. Safemuse har også bistått en annen kunstner med både kortere og lengre residensopphold, samt nettverksbygging o.l. Her var det planlagt et videre prosjekt i Oslo april/mai som ble utsatt pga. pandemien ifølge årsberetningen for 2020/2021. Safemuse har også, ifølge årsberetningene for 2020/2021, bistått denne kunstneren med trygge rammer for kunstutfoldelse, samt videre residensopphold i Norge fra september 2019. En rekke av de kunstneriske planene for vedkommende ble avlyst/utsatt pga. pandemien, men noe ble også gjennomført som planlagt.

Årsberetning 2021 viser til at Safemuse har fått til et samarbeid med Oslo kommune om solid økonomisk støtte til et nytt residensprogram i Oslo i samarbeid med Nordic Black Theatre. Her vil de få mulighet til å utvikle et program for to kunstnere til to parallelle seks måneders residensopphold. Samarbeidet med Nordic Black Theatre har pågått i flere år, og på bakgrunn av midlene innvilget fra Oslo kommune for 2022 blir det videre planlagt et residensprogram. Dette tiltaket forutsetter en residenskoordinator som skal ansees i 2022. Årsberetningen for 2022 viser at det ble etablert Oslo Art Haven i samarbeid med Nordic Black Theatre med tre residenskunstnere ankommet i 2022 gjennom støtte fra Oslo kommune. I 2022 har de hatt fire kunstnere i residens.

Safemuse jobber for at kunstnere kan forflytte seg friere og at det skal være lettere å få midlertidig opphold i Norge. Safemuse ønsker også at det legges gode planer med kunstnerne som inneholder de viktigste elementene som må på plass for å sikre et godt residensopphold. Årsberetningen 2021 viser at Safemuse har påbegynt et forberedende arbeid for å utrede og legge frem sak for norske myndigheter med mål om å bringe norsk visumpraksis i samsvar med UNESCO-konvensjonen om kulturelt mang-

fold. Det er blitt utarbeidet et notat med forslag til tiltak. Det er planlagt at Safemuse skal henvende seg til justisdepartementet. Visumsituasjonen for kunstnere blir også tema for Fri Kunst 2022. Dette arbeidet vurderes som et utfordrende mål for Safemuse som krever kontinuerlig arbeid.

Safemuse har også som mål om å ha en plattform til å publisere kunsten sin. Det har, ifølge årsberetningen 2020, vært relativt lite aktivitet i prosjektet LIDIO- platelabel som er et samarbeid med plateselskapet Grappa Musikkforlag med kun en ny utgivelse i 2020. I så måte har LIDIO - Safemuse sin platelabel ligget brakk siden 2019 av kapasitetsmessige hensyn. I desember gjennomførte de en ny innspilling ifølge årsberetningen for 2022.

Årsberetningen for 2022 viser at de i 2022 startet opp igjen videoserien SAFE, og har produsert tre nye filmer som skal lanseres under Fri kunst 2023. Videre bør det her nevnes at deltakelse ved konferanser kan vurderes som dynamiske plattformer for kunstformidling.

Safemuse har som mål å bidra internasjonalt til nye residenser og bygge et nettverk for samarbeid og utvikling. Årsberetningen for 2020 viser at det har vært utfordrende å finne partnere i sør- eller i utviklingsland, i områder nær der problemer er identifisert, da det er vanskelig å finne stabile partnere for slike samarbeid. Det er gjennomført et residensprosjekt i samarbeid med Artist Protection Fund (USA), men dette ble et utfordrende samarbeid som strandet i første runde, men videre gjennomført i Skottland (2018-2019). Det ble også jobbet med samarbeid med en organisasjon i Hamburg, men arbeidet ble stanset pga Corona-pandemien.

2. Skape oppmerksomhet rundt saken kunstnerisk ytringsfrihet

Mål om at kunst- og kultur-Norge jobber aktivt med teamet og sørger for at kunstnerisk internasjonalt samarbeid blir styrket.

Safemuse har som mål at kunst- og kultur-Norge jobber sammen for kunstnerisk ytringsfrihet og et mangfold av menneskerettsorganisasjoner setter kunstnerisk ytringsfrihet på dagsorden. Det fremheves i årsberetningene fra 2021/22 at samarbeidet med Nordic Black Theatre i Oslo er ansett som konstruktivt og dette fortsetter. I tillegg må det fremheves at Safemuse i 2019 tok initiativ til en ukens markering av kunstnerisk ytringsfrihet over hele landet under tittelen Fri Kunst 2020 med et mål om å løfte oppmerksomheten i kulturlivet i Norge. Dette initiativet ble tatt i samarbeid med Kunstner-nettverket, Norsk teater- og orkesterforening, Norsk Kulturform (NOKU) og Freemuse. Safemuse var sekretariat og koordinator for initiativet. I januar 2020 inviterte Safemuse til fellesmøte for Fri Kunst på Sentralen i Oslo hvor 14 organisasjoner deltok, men hele 165 organisasjoner stilte seg bak initiativet, og arrangementet hadde totalt 34 arrangementer. Se egen rapport for dette initiativet for ytterligere informasjon www.frikunst.no. Ifølge årsberetningen for 2021 tok Safemuse over ledelsen av Fri Kunst prosjektet 2021 og tre arrangementer ble gjennomført. Se egen rapport. Ifølge årsberetningen for 2022 har Safemuse gjennomført Fri Kunst i ny versjon for første gang.

Safemuse skal utvide sitt internasjonale nettverk og bidrar til kompetanseheving. I årsberetning 2020 beskriver Safemuse sitt fagpolitiske arbeid nasjonalt og internasjonalt, bl.a. gjennom aksjonsuken Fri Kunst i mars i Norge, samt den internasjonale konferansen Safe Havens Global Stream i november og desember, og at dette har bidratt til økt oppmerksomhet om betydningen av kunstnerisk ytringsfrihet. De har bidratt til å styrke kompetansen og samarbeidet på området, samt bygget nettverk. Via dette arbeidet har Safemuse utviklet et formalisert samarbeid med miljøet tilknyttet Safe Havens-nettverket. For Safe Haven-konferansen 2020 var Safemuse formelt medansvarlig arrangør hvor Safemuse har hatt gjennomgående hovedfokus på kunstnerisk deltakelse i programmet, og relevans for de aktive kunstnere i forhold til konferansetemaer. Safemuse har også vært en nær partner i Safe Havens arbeid med utvikling av et internasjonalt utstillings- og dokumentasjonsprosjekt. I Safe Havens Global Stream 2020 var Safemuse hovedansvarlig for organisering og økonomi pluss kunstnerisk programmering i samarbeid med andre aktører.

Safe Havens Freedom Talks og utstilling har vært utviklet i samarbeid med Safemuse, hvor Safemuse har bistått inn på flere områder. Syv Freedom Talks (SH|FT) ble gjennomført ifølge årsberetningen for 2021. Safemuse har i perioden 2021 bistått i oppbygging av den nye organisasjonen Safe Havens Freedom Talks i rollen som «Fiscal Sponsor». Organisasjonen skal videreføre initiativet Safe Havens med tilhørende prosjekt. Safemuse er en av stifterorganisasjonene hvor Safemuse forplikter seg til å

være praktisk og organisatorisk mentor, samt påta seg ansvar for søknad om midler til prosjekter, samt håndtere de økonomiske forpliktelser tilknyttet dette. Her må nevnes Safe Havens Conference 2021 hvor Safemuse formelt var medansvarlig arrangør, og gjennom støtten fra Statens kulturråd (Sverige)/ Sida, økonomisk ansvarlig. Safemuse hadde ansvaret for praktisk organisering av den tekniske gjennomføringen, prosjektansvar for åpningen og avslutningen og kurator for de kunstneriske innslag. Årsberetningen for 2022 viser at Safemuse videre har bidratt til planlegging og gjennomføring av Safe Havens-konferansen 2022 i Mexico City.

Årsberetningen for 2022 viser at Safemuse har fortsatt med bistand til oppbygging og drift av organisasjonen SH|FT - Safe Havens Freedom Talks. Her kan også nevnes konferansen til Safe Havens som fant sted i Mexico City 7.-9. desember 2022 med undertittel Resist, Reimagine, Restore. Dette arbeidet kan ses i sammenheng med Safemuse sitt mål om å bidra til nettverksbygging, debatten om kunstnerisk frihet, ulike kunstuttrykk og kulturarv både nasjonalt og internasjonalt.

Årsberetningen for 2022 viser at Safemuse også har reist til Arendal, Bogotá, Buga, Drammen, Harstad, Kristiansand, Larvik, Lillehammer, Lisboa, Mexico City, Stockholm, Tarcyn, Warszawa, Wrocław for å knytte nye kontakter og utvidet deres nettverk. Safemuse kan også vise til at de har vært invitert til Norsk Folkehjelps Solidaritetskonferanse for ungdom siste 4 årene.

Kunstnerne får mulighet til å bevege seg friere og er sikret mulighet til innreise i Norge i forbindelse med utøvelse av sitt fag. Dette kan relateres til Visumprosjektet. Safemuse gjennomførte i et møte 3. mai 2022 med statssekretærene Astrid Bergmål i Justis- og beredskapsdepartementet og Odin Adelsten Aunan Bohmann i Kultur- og likestillingsdepartementet. Bakgrunnen for møtet var flere henvendelser fra Safemuse til begge departement, samt til Utenriksdepartementet, der de bad om at norsk praksis for å innrømme kunstnere midlertidig opphold i Norge måtte bringes i samsvar med UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold (Konvensjon om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk - 2005), som forpliktet Norge til å legge til rette for kulturutveksling, jf. konvensjonens artikkel 16, Preferansebehandling (eller fordelsbehandling) av utviklingsland. Møtet ble fulgt opp fra Safemuse sin side, ifølge årsberetningen for 2022, med nærmere dokumentasjon på hvordan dagens praksis fungerer og hvordan krav om såkalt returforutsetning hindrer i å utføre jobben norske myndigheter ønsker de skal utføre. Arbeidet planlegges å fortsette i kommende periode. Safemuse har startet opp en arbeidsgruppe for å samordne arbeidet med å få forenklet prosessen som sikrer kunstnere og andre menneskerettighetsforkjempere midlertidige oppholdstillatelse i Norge. De har hatt to møter i gruppen i 2022 og planlegger et større arbeide i 2023. Med på møtene har de hatt Studentenes internasjonale hjelpefond, Det norske menneskerettighetsfondet, Human Rights House Foundation, Amnesty, Den norske Forfatterforening og Norske billedkunstnere.

3. Skape en bærekraftig og effektiv organisasjon

Organisasjonen er solid og bærekraftig og jobber effektivt og målrettet. Safemuse skal være en stabil og forutsigbar organisasjon både for tilknyttede kunstnere og samarbeidspartnere.

Et mangfold av organisasjoner og institusjoner bidrar til arbeidet for kunstnerisk frihet, og Safemuse har årlig tilknyttet seg nye medlemsorganisasjoner. Safemuse hadde i utgangen av 2020 følgende medlemmer: Harstad kommune, Creo, NOPA, Norsk komponistforening, Nordic Black Theatre og Malmø Stad. Ved utgangen av 2021 har Safemuse i tillegg fått følgende medlemmer; Festspillene i Nord-Norge, Norske Dansekunstnere og Førdefestivalen. Ved utgangen av 2022 hadde Safemuse tilført ytterligere nye medlemmer: Scenekunstbruket, Black Box teater og Norske billedkunstnere. I dag er i tillegg følgende nye medlemmer: Norsk teater- og orkesterforening, Riksscenen, Gramart og Hålogaland teater. Safemuse var medlem i organisasjonene Balansekunst, European Music Council, SH|FT - Safe Havens, Freedom Talks, Freemuse Global Action Network, og Forum for kultursamarbeid. Nettverksarbeidet Safemuse har gjort i 2022 dreier seg i hovedsak om kontakt med kunstnere og organisasjoner for konkrete samarbeidsprosjekter. Safemuse har derfor lagt vekt på å gjennomføre nettverksbyggende tiltak, samt samarbeid om å delta i relevante møter og på konferanser.

Safemuse har som mål å ha en god arbeidsfordeling og informasjonsflyt, og sikre god utførelse av prosjekter. I årsberetningen for 2020 kommer det frem at Safemuse har arbeidet med å styrke organisasjonen, profesjonalisere driften og legge grunnlag for videre drift og utvikling. Vedtekter ble justert i 2020 og organisasjonens navn ble endret. Safemuse la dermed til rette for at organisasjonen kunne

dekke hele kunstområdet, ikke kun musikkområdet som tidligere, og endret navn til Safemuse - Safe Havens for Artists. Videre lanserte Safemuse nye nettsider og ny designprofil. De gjennomførte en grundig strategiprosess og tok i bruk nye verktøy i driftsarbeidet.

Safemuse er i 2023 på siste året av en treårig avtale med UD (2021-2023). I 2022 har de også hatt støtte til drift fra Creo i tillegg til at de har, ifølge årsberetningen for 2022, fått prosjektstøtte på tilsammen 1 994 000 kr fra blant annet Oslo kommune, Kulturrådet, Fritt Ord, Bergensstiftelsen, Statens kulturråd i Sverige og EEA Grants.

4. Sørge for god kommunikasjon rundt arbeidet vi gjør

Safemuse skal kommunisere klart og tydelig hva de jobber med og hvorfor det er et viktig arbeid å støtte. De har som mål at budskapet skal nå frem og saken skal komme på dagsorden. Safemuse har ifølge årsberetningen for 2020 deltatt på 21 møter/konferanser i perioden. Årsberetningen for 2021 kan vise til at Safemuse deltok på 26 møter/konferanser i 2021. De har videre deltatt på 39 konferanser og nettverksmøter ifølge årsberetningen 2022.

Videre skal artistene og prosjektene Safemuse arbeider med være synlige. Viser her til årsberetning 2020 sin beskrivelse av samarbeidet med Safe Haven hvor kunstnerne deltar i ulike prosjekter ut fra sitt kunstneriske ståsted. Dette henger også sammen med Safemuse sitt mål om at budskapet når frem til flere. Safemuse legger vekt på å inkludere media, presse og kringkasting i arbeidet for å få mer offentlig omtale og bedre allmenn forståelse for nødvendigheten av kunstnerisk ytringsfrihet. Årsberetningen for 2020 viser til at Safemuse har til sammen 23 presse, nett- og medieoppslag relatert til sine residens- og gjestemusikere. Årsberetningen for 2021 viser 13 presse, nett- og medieoppslag. I perioden 2022 har Safemuse og dere residens- og gjestemusikere bidratt til eller vært omtalt i Billboard, i Harstad, Vårt Oslo, Klassekampen, Kontekst, Kulturplot, NRK, (Dagsrevyen, Nyhetsmorgen, Sportsnyheter, NRK.no), Subjekt, Utrop og Ballade. I tillegg har Freedom Talks SH|FT produsert en samtalerekke distribuert på nett, Freedom Talks, med bidragsyttere fra hele verden. Safemuse har i 2022 produsert tre Freedom Talks episoder.

5. Videreføre og utvikle kompetanse i organisasjonen

Oppdatert kompetanse og kunnskap og kunstnerisk ytringsfrihet for alle interesserte. Safemuse skal arbeide på prosjekter som fremmer kunstnerisk frihet.

Safemuse ønsker å øke kunnskapen om viktigheten av kunstnerisk ytringsfrihet, respekt for menneskerettighetene og kunstneres utsatte stilling, og Safemuse utvikler sin kunnskap og kompetanse. Dette handler blant annet om at Safemuse skal ha kunnskap om barrierer for kvinnelige kunstnere, nå ut til flere truede og forfulgte kvinnelige kunstnere og sørge for at det eksisterer nettverk som både organisasjoner og kunstnere bruker aktivt. Kvinnelige kunstnere er ofte dobbelt utsatt for undertrykkelse, både med bakgrunn i sitt kjønn og som kunstnere, og Safemuse har et ønske om å bistå forfulgte kvinnelige kunstnere i større grad enn de håndterer i dag. Årsberetningen for 2022 beskriver her Kvinne-nettverket. Safemuse har derfor skapt et uformelt nettverk av kvinnelige kunstnere i Norge, som har internasjonalt nettverk og interesse for kunstneres situasjon internasjonalt. Prosjektet er knyttet opp mot dere residens i Hvitsten. De gjennomførte tre samlinger i 2022, to heldagsseminarer i Hvitsten og en kveldssamling i Oslo.

Vedlegg 2: Utlysningen av evalueringsoppdraget

Safemuse – Safe Havens for Artists søker konsulent for å gjennomføre en evaluering vår drift, arbeidet vi gjør for sensurerte, truede og forfulgte kunstnere, og vårt samarbeid med partnere. Evalueringen vil fokusere på Safemuse sin virksomhet i perioden 2021-2023. I tillegg skal utredningen vurdere utbyttet kunstnere har hatt som har arbeidet med oss både i denne perioden og tidligere. Dette med utgangspunkt i kjernestøtten (driftsstøtten) vi har fra Det norske utenriksdepartementet (UD), og også inkludert prosjekter og tiltak finansiert fra en rekke andre kilder. Evalueringen skal referere til de avtalte mål og vilkår som er nedfelt i Safemuse sin kontrakt med UD (2021-2023), og vurdere resultater av arbeidet. Evalueringen vil fokusere både på Safemuse sin programaktivitet alene, arbeidet som blir gjort i samarbeid med partnere, samt om vår organisasjonsstruktur og administrative rutiner er funksjonelle for måloppnåelser.

Evalueringen skal munne ut i en rapport som skal identifisere vellykkede tiltak og aktiviteter samt utviklings- og forbedringsområder i Safemuse sin virksomhet gjennom analyser og eksempler på resultater av organisasjonens aktiviteter. Endelig rapport skal benyttes av UD som evaluering av UDs støtte til Safemuse, og skal også benyttes til intern bruk for Safemuse for videre utvikling av organisasjonen og våre aktiviteter.

Vilkår

BAKGRUNN

Safemuse ble etablert som en ideell, uavhengig og politisk nøytral medlemsforening i desember 2013, med hovedformål å tilby kunstnere som er sensurert, forfulgt og truet for sitt kunstneriske virke et trygt sted å oppholde seg og å arbeide med kunstnerisk frihet. I tillegg fremmer Safemuse betydningen av kunstnerisk ytringsfrihet nasjonalt og internasjonalt. Safemuse startet som et initiativ på musikkområdet for å støtte musikere, artister, komponister/tekstforfattere og tradisjonsbærere, men i 2016 ble vedtektene endret og Safemuse åpnet opp for å arbeide med kunstnere innenfor alle kunstområder. Safemuse sine medlemmer er i dag kunstnerorganisasjoner, kunstinstitusjoner og kommuner/byer. Administrasjonen holder til på Sentralen i Oslo, og består av totalt 4 årsverk fordelt på 5 personer.

Finansiering:

Kjernestøtte (til administrasjon) kommer fra UD; våre residensprogram er finansiert av Oslo kommune (for Oslo Safe Haven) samt EØS pluss Viken fylkeskommune og Vestby kommune (for Hvitsten Safe Haven). Ulike prosjekter er finansiert av en lang rekke statlige og private fond og støtteordninger. Siden 2021 har Safemuse fungert som Fiscal Sponsor for det svenskbaserte initiativet SH|FT – Safe Havens Freedom Talks med en treårig finansieringskontrakt med det svenske Statens kulturråds «Programme of Artistic Freedom» til støtte for den årlige internasjonale nettverkskonferansen Safe Havens Conference.

Residensprogram og prosjekt:

Residensprogrammet Oslo Art Haven ble startet opp i 2022 etter lang tids politisk arbeid i samarbeid med Nordic Black Theatre og med midler fra Oslo kommune. Programmet omfatter:

- To kunstnere pr. år inviteres til seks måneders kunsterresidens med base i Oslo.

Hvitsten Art Haven starter opp i 2023 etter lengre tids forberedelse i samarbeid med festivalen Hvitsten Salong og den polske partneren Wrocławski Instytut Kultury, med hovedfinansiering fra EEA Grants (EØS), samt supplerende støtte fra Viken fylkeskommune og Vestby kommune. De første artistene innenfor dette programmet kommer til sommeren i år, og omfatter:

- Seks residenskunstnere fra Polen med minoritetsbakgrunn som kommer til Norge for en mnd. hver, og tilsvarende skal seks residenskunstnere fra Norge til Polen i en mnd. hver – på utveksling.
- En sensurert, truet eller forfulgt kunstner for et seks mnd. residensopphold.

Begge ordningene inviterer kunstnere etter åpne internasjonale utlysninger (Open Calls), og påfølgende grundig evaluering av søkerne.

Før disse programmene ble implementert organiserte Safemuse sine residensprosjekt fra prosjekt til prosjekt med prosjektfinansiering fra ulike kilder.

Siden Safemuse sin oppstart i 2013 og frem t.o.m. 2022 har en rekke sensurerte, forfulgte og truede kunstnere fra hele verden innen ulike kunstdisipliner deltatt direkte i Safemuse sine residensprogrammer. Ut over dette har i tillegg en rekke sensurerte og truede kunstnere deltatt i enkeltarrangementer, og en rekke nasjonale og også internasjonale kunstnere som ikke er sensurert eller forfulgt har deltatt i samarbeid med inviterte residenskunstnere. Ut over dette samarbeider Safemuse med to fribyer i Norge som inviterer sine kunstnere gjennom ICORN/ Norsk PEN sitt fribyprogram. Samarbeidet går ut på å bistå vertsbyene i den kunstneriske oppfølgingen av gjestekunstnerne, og legge opp relevant program for kunstnerne.

Safemuse gjennomfører årlig arrangementet Fri kunst, en nasjonal markering av kunstnerisk ytringsfrihet utviklet fra en tidligere nasjonal markering av den internasjonale Music Freedom Day (3. mars). I tillegg har Safemuse vært en nær partner og de senere årene ansvarlig medarrangør for den årlige internasjonale nettverkskonferansen Safe Havens. Ut over dette er Safemuse enarrangør eller partner i en rekke tiltak, prosjekt, konferanser, konserter, utstillinger etc.

I våre residensprogrammer og også alle andre aktiviteter legger vi stor vekt og fokus på kunstnerne og deres behov og ambisjoner, for å gi dem rom og muligheter til å arbeide og utvikle kunsten sin på egne premisser.

MÅL

Safemuse sine overordnede mål er å:

- Skape trygge arbeidsmuligheter for sensurerte, forfulgte og truede kunstnere med nye faste residenser, og nå ut til truede og forfulgte kvinnelige kunstnere slik at kunstnerne kan arbeide i trygghet og utvikler seg kunstnerisk.
- Arbeide for at truede og forfulgte kunstnere kan reise med større frihet, utvide nettverk og beriker kulturlivet lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Skape bevissthet og oppmerksomhet om nødvendigheten av kunstnerisk ytringsfrihet i liberale demokratier, at kunstnerisk ytringsfrihet står på dagsorden, at kunst- og kultur-Norge arbeider aktivt med temaet, og sørger for at kunstnerisk internasjonalt samarbeid blir styrket.
- Bidra til at stater med manglende ytringsfrihet ser at de får negativ oppmerksomhet når de sensurerer og forfølger kunstnere. Kunstnere og aktivister ser at de har støtte internasjonalt gjennom det engasjementet Safemuse har bidratt til. Den norske befolkningen er engasjert i saken fordi de opplever at det er et viktig arbeid, og at det nytter å sette fokus på det.
- Ha oppdatert kompetanse og kunnskap i organisasjonen, og være en ressurs på temaet kunstnerisk ytringsfrihet for alle interesserte. Organisasjonen skal arbeide på prosjekter som fremmer kunstnerisk frihet med kunst-, kultur- og menneskerettighetsorganisasjoner og institusjoner.
- Skape en solid og bærekraftig organisasjon som arbeider effektivt og målrettet; en stabil og forutsigbar organisasjon for både tilknyttede kunstnere og samarbeidspartnere.
- Sørge for god kommunikasjon om Safemuse sitt arbeid og om spørsmål tilknyttet kunstnerisk frihet, og hvorfor dette arbeidet er viktig.
- Utvikle og styrke kompetansen i organisasjonen.

Målgrupper:

- Kunstnere som står i fare for å bli eller blir sensurert, forfulgt og truet for sitt kunstneriske arbeid og praksis, og særlig legge vekt på å bistå kvinnelige kunstnere.
- Byer, regioner, virksomheter, organisasjoner eller institusjoner som ønsker å sikre trygge arbeidsmuligheter for slike forfulgte og truede kunstnere.
- Beslutningstakere, lokale, regionale, nasjonale og internasjonale myndigheter.
- Media og offentligheten generelt.

Medlemskap tilbys de instanser som ønsker å fremme og støtte Safemuse sitt arbeid og kunstnerne vi arbeider med, og som ønsker å samarbeide med Safemuse.

OM EVALUERINGEN

Evalueringen skal:

Med utgangspunkt i Safemuse sin avtale med UD, og målene i denne (impact), skal evalueringen:

- Vurdere forholdet mellom Safemuse og våre gjestekunstnere, og hvordan rutiner og gjennomføring av residensprogrammene og de ulike prosjektene styrker den enkelte gjestekunstners arbeid og situasjon for å nå definerte mål og kunstnerisk utvikling, med fokus på:
 - a) Safemuse sine utlysningsrutiner, prosess for utvelgelse gjestekunstnere, kunstnerisk kvalitetssikring og forberedelse av kunstnernes opphold før ankomst.
 - b) Prosess for visum/midlertidig oppholdstillatelse.
 - c) Tilpasning og gjennomføring av de planlagte programmene og de enkelte residensoppholdene, evne til å justere og utvikle program gjennom hele oppholdet.
 - d) Artisters trygghet og sikkerhet, trivsel og mediehåndtering gjennom hele oppholdet og etter avsluttet residensopphold.
 - e) Forberedelser til programavslutning og retur.
 - f) Oppfølging av gjestekunstnere etter avsluttet residensopphold.
 - g) Vurderer Safemuse sin aktivitet og berettigelse sett i lys av norske politiske mål på området, relevante konvensjoner Norge er tilsluttet, samt nasjonal og internasjonal utvikling på området.
- Gjennom kontakt med et utvalg tidligere residensartister, vurdere hvilken innvirkning residensoppholdet har hatt for kunstnerne i et lengre perspektiv, med vekt på:
 - a) Kunstnerisk utvikling.
 - b) Bransje- og nettverksutvikling.
 - c) Sikkerhet og muligheter for videre kunstnerisk arbeid.
 - d) Utbytte av kontakten med Safemuse etter avsluttet program.
- Vurderer Safemuse sine systemer, prosesser og rutiner som benyttes for å gjennomføre organisasjonens programmer og aktiviteter alene og i samarbeid med partnere.
- Vurder resultatene av Safemuse sitt arbeid opp mot målene i kontraktene med UD og andre støttegivere, Safemuse sitt Strategidokument og våre årlige arbeidsprogram, med fokus på faktiske resultater oppnådd av Safemuse alene og gjennom samarbeid med partnere.
- Vurder forholdet mellom Safemuse og medlemmene, partnere samt kunst, kunstnere og menneskerettighetsmiljøer, og organisasjonens samarbeidsevne for å styrke og oppnå mål og effekt gjennom samarbeid.
- Identifisere utfordringer, muligheter og forbedringsområder for Safemuse.

Med basis i funnene skal det utformes en rapport som beskriver funnene og gir anbefalinger og forslag til tiltak slik at Safemuse kan utvikles seg videre innenfor overordnede målsettinger.

Gjennomføring:

Fremdriftsplan:

Søknadsfrist 19. mai 2023

Kontraktsinngåelse innen 12. juni 2023.

Evalueringsperiodens varighet: 12. juni 2023 – 1. september 2023.

Utkast til rapport for gjennomgang, drøfting og justering sendes Safemuse innen 22. august 2023.

Sluttrapport avgis innen 1. september 2023 for Safemuse sin godkjenning. Nødvendige endringer i sluttrapporten basert på Safemuse sine tilbakemeldinger leveres innen 15. september 2023.

Rapportspråk skal være norsk.

Nødvendige og relevante dokumenter, kontrakter, avtaledokumentene etc. vil bli gjort tilgjengelig for konsulenten. Dette inkluderer internevalueringer, driftsrapporter, årsmeldinger og prosjektrapporter etc.

Bestemmelser om taushetsplikt, særlig for å sikre kunstnernes trygghet og sikkerhet, vil inngå i avtalen med evaluerer.

SØKNADSKRAV

Kandidater for dette konsulentoppdraget forventes å oppfylle følgende krav:

- Erfaring med å gjennomføre evalueringer innen kunst- og kultursektoren og/eller den internasjonale menneskerettighets- og utviklingssamarbeidssektoren.
- Forståelse for kunstnerisk arbeid og kunstneriske prosesser.
- Kunnskap om ODA-landsproblematikk, gjerne tilknyttet kunst- og kultursektoren.
- God skriftlig og muntlig fremstillingsevne, på norsk og i tillegg minst på engelsk, men gjerne også på andre relevante språk.
- Evne til å analysere data, trekke ut relevant informasjon fra tilgjengelig data og beskrive resultater.
- Evne til å overholde tidsfrister.
- Vise til en tilnærming til evalueringsarbeid som er åpen og fleksibel.

Behov for reiser i evalueringsperioden drøftes nærmere.

SØKNAD

Interesserte søkere til evalueringsoppdraget bes sende følgende til Safemuse, post@safemuse.org, innen 19. mai 2023:

- Curriculum Vitae for individuelle konsulenter, eller/og organisasjonsprofil for konsulentfirmaer.
- En foreløpig plan som beskriver hvordan søkeren ønsker å gå frem for gjennomføring av denne evalueringen, metodikkverktøy osv. (helst ikke mer enn én side).
- Et foreløpig budsjett, som beskriver honorar og kostnader knyttet til gjennomføringen av evalueringen, uten reiseutgifter.

Makspris for oppdraget er kr. 300.000, tilsvarende det beløpet UD har stilt til rådighet for evalueringen.

Ved vurdering av søknadene vil vi legge vekt på søkers kompetanse og bakgrunn for å kunne gjennomføre oppdraget, i tillegg til at metode og pris vi være med i en helhetsvurdering.

Spørsmål tilknyttet oppdraget kan stilles til Jan Lothe Eriksen, tlf. 928 24 115, e-post jle@safemuse.org.

Oslo 5. mai 2023 SAFEMUSE - SAFE HAVENS FOR ARTISTS
Jan Lothe Eriksen Seniorrådgiver

FATAL

ERROR

UNRAVEL
ST

NEWS

Safemuse er en ideell medlemsorganisasjon som arbeider for kunstnerisk ytringsfrihet. Vi tilbyr residenser og arbeidsmuligheter for sensurerte, truede og forfulgte kunstnere innen alle kunstområder fra hele verden, for at disse skal kunne utvikle sin kunst innenfor trygge rammer. Se www.safemuse.org

SAFE
MUSE

Scanteam AS er et norsk konsulentselskap som siden 1990 har gjennomført utrednings- og evalueringsoppdrag knyttet til menneskerettigheter, bærekraftig utvikling, ansvarlig næringsliv, og godt styresett for private og offentlige oppdragsgivere i inn- og utland. Se www.scanteam.no.

CONOW er et fleksibelt konsulentfirma startet i 2016. Vi tilbyr utredning og rapportskrivning om internasjonale relasjoner, utviklingspolitikk, sivilsamfunn og kultursamarbeid og landanalyser. Vi tilbyr også støtte til politikkutvikling, strategiutvikling, politisk påvirkning og strategisk kommunikasjon. Se www.conow.no.

CONOW

The logo for CONOW consists of the word "CONOW" in a white, sans-serif font. To the right of the text is a circular icon with a stylized globe or sphere design, featuring horizontal lines and a gradient from orange to white.